

GLAS GORENJSKE

LETO VIII. — ST. 25

KRANJ, 18. JUNIJA 1955

Vsa Gorenjska je radostno pozdravila predsednika U Nuja

„Veseli me, da ste vse kar imate zgradili z lastnimi močmi“

Obisk visokega gosta v „Iskri“ — Izrazi globokega burmansko-jugoslovanskega prijateljstva vzdolž vse poti od Medvod do Bleda

Potovanje predsednika Burmanske Unije U Nuja po naši domovini in državniški razgovori v Beogradu in na Brionih, kakor tudi skupna deklaracija o teh razgovorih, vse to je vzbudilo med našim ljudstvom veliko odobravanje. Topel sprejem, ki so ga ljudje pripravili U Nuju povsod kamor je prišel, dokazuje, kako globoke simpatije vežejo jugoslovanske narode z burmanskim. Skupni boj za skupne cilje — ohraniti mir in mirno sožitje v svetu na osnovi aktivne koeksistence, je združil dve zemljepisno zelo oddaljeni deželi.

O potovanju po naši ožji domovini in po Gorenjski so poročali že dnevni časopisi, vendar je prav, da o obisku predsednika U Nuja na Gorenjskem napišemo še nekaj podrobnosti, da nam bo obisk tega velikega moža ostal še plastičneje v spominu.

Sobota, 11. junija 1955. To je oblastvenih forumov, da pozdrabil velik dan za delovni kolektiv visokega gosta. Zbrali so tiv »Iskra« v Kranju. Ta dan jih se predsednik Delavskega sve-

S sprejema na dvorišču tovarne »Iskra«

je obiskal predsednik vlade prijet, Burme U Nu, »Iskra« ga je pričakala slovesno okrašana, v polnem tempu dela.

Potem ko si je na poti po Gorenjski kmalu po 18. uri na kratko ogledal hidrocentralo v Medvodah, je predsednik U Nu nadaljeval pot proti Kranju. Daljše zadrževanje v HC mu je preprečil dež, ki je vztrajno padal.

Medtem ko se je kolona avtomobilov s preds. U Nujem in njegovim spremstvom pomikala proti Kranju, so se na dvorišču tovarne »Iskra« začeli zbirati predstavniki delovnega kolektiva in političnih ter

ta Alojz Rajgelj, predsednik Upravnega odbora Tone Seljak, direktor tovarne Silvo Hrast, sekretar tovarniškega komiteja ZK Stane Boštjančič, predsednik sindikalne podružnice Jože Benčič, Pepca Ježeva, Janez Gorjanc in ing. Sila. Navzoči so bili tudi predsednik Okrajnega odbora SZDL za Gorenjsko Mirko Zlatnar, predsednik LOMO Kranj Vinko Hafner in predsednik komunskega odbora SZDL Kranj Martin Košir.

Množica, ki se je zbrala vzdolž ceste proti »Iskri« je navdušeno pozdravljala predsednika U Nuja in spremstvo, ko so se nekaj minut po pol

peti uri pripeljali pred tovarno. Na dvorišču je predsednik burmanske vlade zaželel dobrodoščilo predsednik DS Alojz Rajgelj. V njegovem spremstvu si je potem visoki gost ogledal tovarno. Pred ogledom pa mu je delegacija mladinske organizacije iz podjetja podarila šopek cvetic.

Predsed. U Nuja so spremljali podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Rankovič, generalni sekretar predsednika republike Jože Volfan, podpredsednik izvršnega sveta LRS Marjan Breclj, veleposlanik FLRJ v Burmi Krsto Bulajič in ostali visoki predstavniki političnega in javnega življenja. Z burmanske strani pa so bili prisotni izredni in opolnomočeni veleposlanik Burme v Jugoslaviji U Hla Maung, tajnik predsednika vlade Thant in drugi.

Pri ogledu tovarne se je predsednik U Nu, očitno zelo dobro razpoložen, na večih mestih ustavil in razgovarjal z delavci. V oddelku stiskalnice si je pozorno ogledal stiskalnice pri delu. V bakelitnem oddelku ga je posebno zanimala izdelava telefonskih slušalk. Dali ča-

sa je opazoval celoten proces izdelave slušalke. V navijačnici se je razgovarjal s Cilko Erženovo, ki dela pri izdelavi EVS/1 vrtilnih strojev. Zanimal se je, koliko let že dela v tovarni in koliko strojev naredi na dan. Prav tako se je zanimal za njeno družino in če morda še kdo od njenih dela v tovarni.

Največji vtis so na visokega gosta nedvomno napravili montažni oddelki. Zanimal se je, če tu delajo samo kvalificirani delavci. Predsednik DS Alojz Rajgelj mu je pojasnil, da so mnogi delavci samo priučeni, da pa so se že tako vpeljali v delo, da lahko opravljajo zelo zamotana in precizna dela. V montaži instrumentov je povprašal predsednik U Nu delavca Mira Mlakarja po kvalifikaciji. Ko je zvedel, da je kvalificiran delavec se je zanimal, kje je kvalifikacijo dobil. Veselo je bil presenečen, ko je zvedel, da je že nekaj let odprta pri tovarni industrijska šola in da je ta šola dala tovarni že precej mladega kvalificiranega kadra.

V montaži telefonskih slušalk centrala osebno preizkusil njihovo de-

»Delate dobro«, je dejal zbranim delavcem predsednik U Nu ob zaključku svojega obiska v »Iskri«

DS zročil predsedniku burmanske vlade tudi darilo delovnega kolektiva — hišno telefonsko centralo s 14 priključki. Ko se je zahvalil za darilo in za pozornost, ki so mu jo izkazali pri ogledu tovarne, je predsednik U Nu med drugim dejal: »Vse kar sem videl v tej tovarni me je zelo impresioniralo. Veseli me, da ste z lastnimi silami zgradili kar imate. Želim vam še v naprej mnogo uspeha.«

V imenu prebivalcev Kranja je nato izročil predsedniku U

Nuju darilo predsednik LOMO Kranj Vinko Hafner. Prebivalci Kranja so poklonili U Nuju lično opremljen Prešernov album, ki so mu jo izkazali za pozornost, ki so mu jo izkazali pri ogledu tovarne, je predsednik U Nu med drugim dejal:

»Proizvodi te tovarne bodo gotovo vzbudili mnogo zanimanja in pozornosti, kot to tudi zaslužijo. Želim, da bi šla tovarna od uspehov do uspehov in v celoti prispevala svoj delež k jugoslovanskemu gospodarstvu.«

(Nadaljevanje na 2. strani)

Obletnica slavne bitke

Na Črnicu so odkrili spomenik

Nad 2000 ljudi se je v nedeljo dopoldne zbralo na Črnicu, da ob odkritju spomenika počastijo spomin na eno najuspešnejših in slavnejših akcij Kamniškega bataljona.

Kamniškemu bataljonu, ki ga je maja 1941 organiziral partizanski instruktor Tomo Brejc, ZB NOV Kamnik je postavila pripada čast, da je 27. julija prvi začel z oboroženo vstajo na slovenskem ozemlju. Vse do pozne jeseni so štiri čete tega bataljona opravljale smeje akcije, zlasti v Tuhinjski dolini, Črnem grabnu, Moravški kotlini in na Rašici. Nemci so ojačevali svoje oddelke, terorizirali prebivalstvo in od besa požigali vasi, toda plamen ljudske vstaje se je v kamniškem okolišju čedalje bolj širil. V imenu Osvobodilne fronte slovenskega ljudstva in v imenu Centralnega komiteja KP Slovenije je bila 26. septembra 1941 izročena Kamniškemu bataljonu prva zastava. Zastavo je izročil tov. Boris Kidrič. Borec so jo sprejeli s ponosom kot simbol svobode slovenskega ljudstva.

Na 902 m visokem prelazu Črnicu, na bivši kranjsko-štajerski meji, so Nemci utrdili močno orožniško postojanko. Borec Kamniškega bataljona pa so jo 16. junija 1942 napadli in uničili. To je bila ena izmed prvih okupatorjevih postojank, ki je padla v roke partizanom.

Pri napadu je izgubil življenje borec Rudi Pirš iz Radomelj. ZB NOV Kamnik je postavila na mestu, kjer se je smrtno zadet zgrudil Rudi Pirš spomenik, okrog katerega so se v nedeljo zbrali preživeli borec Kamniškega bataljona, med njimi tudi član CK KPJ in zvezni poslanec tov. Tomo Brejc ter ljudski poslanec, predsednik trčevali svoje oddelke, terorizirali prebivalstvo in od besa požigali vasi, toda plamen ljudske vstaje se je v kamniškem okolišju čedalje bolj širil. V imenu Osvobodilne fronte slovenskega ljudstva in v imenu Centralnega komiteja KP Slovenije je bila 26. septembra 1941 izročena Kamniškemu bataljonu prva zastava. Zastavo je izročil tov. Boris Kidrič. Borec so jo sprejeli s ponosom kot simbol svobode slovenskega ljudstva. Na 902 m visokem prelazu Črnicu, na bivši kranjsko-štajerski meji, so Nemci utrdili močno orožniško postojanko. Borec Kamniškega bataljona pa so jo 16. junija 1942 napadli in uničili. To je bila ena izmed prvih okupatorjevih postojank, ki je padla v roke partizanom. Pri napadu je izgubil življenje borec Rudi Pirš iz Radomelj. ZB NOV Kamnik je postavila na mestu, kjer se je smrtno zadet zgrudil Rudi Pirš spomenik, okrog katerega so se v nedeljo zbrali preživeli borec Kamniškega bataljona, med njimi tudi član CK KPJ in zvezni poslanec tov. Tomo Brejc ter ljudski poslanec, predsednik

Gostinci, tako ne gre!

S seje OLO Radovljica

Pretekli petek je bila v Radovljici 24. skupna seja obeh zborov OLO, nato pa ločeni seji.

Največ razprave je bilo okoli sklepanja in imenovanja upravnika za pekarno v Stari Fužini, direktorja hotela »Fezro« v Bohinju in o sanaciji stanja v »Grajskem dvoru« v Radovljici.

Mnogo je bilo že pisanega in povedanega o problemih v našem gostinstvu. Toda dogodki v tem letu kažejo, da je vse to naletelo na gluha ušesa. Saj je zaradi malomarnega poslovanja, poneverb itd. kar pet ali šest upravnikov gostinskih in drugih podjetij v Radovljici na »počitnicah« (beri: v zaporu). »Grajski dvor« je že več mesecev pod prisilno upravo in še sedaj niso razčistili računov. Nasprotno, tudi v tem času so se dogajale nepravilnosti. Odborniki so vedeli mnogo povedati tudi o gostinstvu v Begunjah, Kropi, Lescah itd., prav v tistih krajih, kjer je mnogo domačega in tujega turističnega prometa.

Begunje obiskuje mnogo ljudi zaradi njihovega zgodovinskega pomena. Odkar je upravnik zaprt, le težko dobite v gostilni toplo hrano ali pa sploh kakšno jedajo. Podobno je v Lescah. Restavracija nasproti postaje je na takem mestu, da bi morala biti res popolna, ne pa taka kot je sedaj, da zjutraj pred šesto uro in morda še pozneje ne morete v restavracijo, ker pač

odgovorni še spijo. Zvečer po 20.30 uri pa tudi ne morete več dobiti hrane. Branijo se abonenti iz »Verige«. Tudi v Kropi bi morali najti primernejši lokal za gostinsko podjetje.

V zvezi z imenovanjem novega upravnika pekarnice v Stari Fužini je OLO sklenil prepuščati pekarno kmetijski zadrugi, ki mora najprej lokal prilagoditi osnovnim higijenskim predpisom in potem urediti nadaljnje poslovanje.

Na drugem delu seje so razpravljali tudi o mizarskem podjetju v Kranjski gori. Upravniki tega podjetja je bil »dodaj kriminala in malomarnega poslovanja obojen na več let zaporu, vendar s tem vprašanja v podjetju še niso rešili. Vse kaže, da o teh vprašanjih v Kranjski gori precej neresno razpravljajo tako na občini kot v organizacijah. To je edino proizvodno podjetje v gornjem delu doline, zato OLO meni, da je potrebno da ostane. Vendar so podjetje samovoljno zaprli, delavce poslali na brezplačen dopust, knjigovodja, ki imel nalogo urediti obračun pa si je

Predsednik burmanske vlade U Nu si z zanimanjem ogleduje proizvodni proces v montaži instrumentov

samovoljno poiskal nov zaposlitev v Radovljici. Ali je to odnos do ljudskega premoženja? Kaj pravi nato ljudski odbor?

J. P.

V podjetju „Roleta“ ni bilo vse v redu!

S seje Zbora proizvajalcev OLO Kranj

V torek je zasedal Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora v Kranju in potrjeval zaključne račune gospodarskih organizacij kranjskega okraja. Zaključni računji so bili potrjeni podjetjem »Standard«, »Kovinar«, »Inteksa«, »Roleta« in »Puškarna« iz Kranja, tovarni usnja »Runo« iz Trziča, »Kranjskemu podjetju« in »Transturist« iz Skofje Loke ter »Unjarni« iz Zeleznikov.

Dokaj zanimive so ugotovitve bilančne komisije, ki je pregledovala lanskega zaključni račun podjetja »Roleta« - mizarstvo« iz Kranja. Že takoj v začetku svojega poročila ugotavlja komisija, da zaradi nepravilnega vodenja knjigovodstva ni bilo moč dobiti vseh začetnih podatkov o delu podjetja v preteklem letu. Prvo kar vzbudi opazovalcu pozornost, ko pregleduje poročilo bilančne komisije, je odnos med lanske-

letno doseženim dobičkom v višini 645% od planiranega in bruto produktom, ki je znašal le 134%. Za tako močan odmik od planiranega dobička je treba zahvaliti predvsem komercialnemu uspehu in le delno ne-realnemu planiranju. Podjetje je namreč moralo, če je hotelo izplačevati plače določene po tarifnem pravilniku, nenehno zviševati cene svojim proizvodom, saj so bile njih obračunske plače za 6% nižje od onih, določenih po tarifnem pravilniku.

Nadaljnja ugotovitev bilančne komisije je bila da je bilo knjigovodstvo v tem podjetju lani zelo neurejeno. To pripisujemo deloma objektivnim težavam (stalna knjigovodkinja je odpovedala službeno razmerje, nato je prišel knjigovodja iz Ljubljane in je nato zopet odšel), še več pa malomarnosti odgovornih uslužbencev! Zlasti

je bilo neurejeno materialno knjigovodstvo, tako da je ob koncu leta nastal inventurni primanjkljaj v znesku 1 milijon 441.000 dinarjev. Podjetje je skušalo ta primanjkljaj upravitelj s prikazom, koliko naj bi se uporabilo materiala za proizvodnjo, ob upoštevanju normativov in koliko je bila dejanska knjižena uporaba materiala. Toda tega izračuna komisija nikakor ni mogla razčistiti. Vse te nepravilnosti pa bodo dobile svoj epilog še pri javnem tožilu.

Razvojna in poslovna predvidevanja za to podjetje v letošnjem letu pa kažejo na boljše. Postopoma bo urejeno in vzklajeno tudi knjigovodsko poslovanje, tako da je Zbor proizvajalcev kljub vsem lanskim nepravilnostim, potrdil podjetju zaključni račun za leto 1954.

Ja uselime

- 14 DNI V UNIFORMI
- Nad 160 razstaviljalcev
- Kmetijski svetovalec
- SPET BODO ZAPELI ZVONCI
- S posveta predsednikov »Svobod« in KUD
- O delu tržiških strelecov
- GORENJSKI PIONIR
- Iz sodnih dvoran
- Reportaža novinarja — kolesarja

TEDEN DNI PO SVETU

TUDI FRANCOŠKI DRŽAV-
NIKI POVABLJENI V
MOSKVO

10. junija se je sovjetski zunanji minister Molotov na poti v San Francisco ustavil v Parizu in se sestal s francoskimi državniki. Po kosilu, ki mu ga je priredil zunanji minister Antoine Pinay, in ki se ga je udeležil tudi ministrski predsednik Faure, se je izvedelo, da je razgovor o splošnih političnih vprašanjih potekal v zelo prijateljskem vzdušju.

V razgovoru z novinarji je Faure potem izjavil, da je Molotov povabil francoske državnike v Moskvo na obisk.

OBISK KOLHOZNIKOV V
ANGLIJI

Iz Londona se je izvedelo, da je sovjetski kmetijski minister Benediktov sprejel povabilo, naj obišče Veliko Britanijo in prouči britansko kmetijstvo. Benediktov bo prišel z delegacijo sovjetskih kolhoznikov v Anglijo 3. julija. Kolhozniki se bodo mudili v Veliki Britaniji 10 dni in bodo gostje časopisa »New Chronicle«, ki je glasilo liberalne stranke.

PREPOVED
AVTOMOBILSKIH TEKEM

Francoška vlada je 14. junija razpravljala o katastrofi na avtomobilskih tekmah v Mansu, ki se je dogodila pred dnevi in ki je terjala morda že 87 človeških življenj. Vlada je sklenila, naj na prihodnjih avtomobilskih dirkah postarše za nove varnostne ukrepe in med drugim vzpostavijo zaščitno cono med dirkalno progo in občinstvom. Obenem je začasno prepovedala avtomobilske dirke v Franciji.

NOVE ATOMSKE ELEKT-
RARNE V ANGLIJI

Angleški minister za gorivo in energijo je izjavil, da bodo v Angliji zgradili še 6 atomskih reaktorjev za pridobivanje električne energije.

ATOMSKO SODELOVANJE

15. junija so v Washingtonu podpisali dvostranske sporazume o sodelovanju na področju atomskega raziskovanja med ZDA na eni ter Veliko Britanijo, Belgijo in Kanado na drugi strani. Sporazumi določajo sodelovanje na področju tajnih in javnih raziskovanj uporabe atomske energije v mirodne namene.

S seje LOMO Kranj

Problemi stanovanjske skupnosti

V petek, 10. junija, je bila v sejni dvorani 43. redna seja Ljudskega odbora mestne občine Kranj, ki ji je predsedoval predsednik Vinko Hafner.

Dnevni red je bil že v začetku izpremenjen. In sicer je izpadla druga točka dnevnega reda: sklepanje o sprejemu pravilnika o podeljevanju štipendij, ker se pripravljata ustrezn: zvezni zakon. Prav tako je bilo umaknjeno iz dnevnega reda sklepanje o spremembah pravilnika o dopolnilnih plačah Prešernovega gledališča.

Glavna točka dnevnega reda je bilo poročilo Sveta stanovanjske skupnosti, ki ga je podal njegov predsednik Viktor Blagotinšek.

Težišče družbenega upravljanja stanovanjskih zgradb je bilo prenešeno na hišne svete, kot na najbolj neposredno zainteresirane družbene organe upravljanja. Do 1. maja je bilo na področju mestne občine Kranj izvoljenih 126 hišnih svetov za 156 zgradb. Privatnih hiš, ki spadajo v stanovanjsko skupnost Svet še ni prevzel, ker se med 25 lastniki hiš le 2 nista pritožila. Mnogo pritožb je bilo doslej že rešenih in bo Svet stanovanjske skupnosti te hiše v najkrajšem času prevzel.

Svet stanovanjske skupnosti je povezoval delo hišnih svetov, prenašal njihove medsebojne izkušnje in razpravljal o skupnih vprašanjih upravljanja stanovanjskih hiš. Pregledalo se je stanje hiš v skupnosti, razčistevali so se odnosi do hišnikov, poseben problem je predstavljalo upravljanje Delavskega doma, pripravili so se predračuni za vsa popravila itd.

Hišni sveti se v glavnem ukvarjajo s popravili hiš, vendar se je pokazalo, da primanjkuje sredstev celo za najnu-

nejše redno vzdrževanje stavb in njih popravilo. Mnogo slabega ugotavljajo hišni sveti zlasti v novo zgrajenih blokih, kjer so takoj po vselitvi potrebna razna popravila instalacij, kar kaže na nesolidno izvršena obrtniška dela. Ravno zato ker se povsod čuti potreba po popravilu in renoviranju — finančnih sredstev pa primanjkuje — so trenutno hišni sveti v težavnem položaju; zlasti se, ker se škoda na hišah z vsakim dnem veča. Da se to stanje spremeni so odborniki sprejeli sklep, da se sredstva, ki se stekajo iz najemnin, porabijo tako, da dve tretjini dobi sklad za vzdrževanje stanovanj, eno tretjino pa sklad za obnovo lokalov.

Posebna skrb hišnih svetov bo odslej veljala vzgoji stanovalcev, ki vse preveč zanemarjajo svoja stanovanja in čakajo, da jim hišni sveti popravijo vsako malenkost in mislijo, da je naloga svetov skrbeti tudi za vse udobje stanovalcev.

Svet stanovanjske skupnosti je v zadnjem času obravnaval tudi sistem določanja stanovanjskih najemnin, zaradi katerih so se ljudje večkrat pritožili. Vendar zaradi objektivnih vzrokov ni bilo mogoče doseči popolnoma zadovoljivih zaključkov.

V zvezi s stanovanjsko problematiko so na seji zadolžili Svet za gospodarstvo, da v dveh mesecih pripravi vse predpise, ki jih nakazuje zvezna uredba o upravljanju stanovanjskih hiš in nedavno objavljena republiška uredba. Najpotrebnejša med temi sta vsekakor odlok o hišnem redu in o sklepa-

nju stanovanjskih pogodb. Razen tega bo treba izdelati še pravilnik o delu hišnih svetov in pravilnik o delu stanovanjske skupnosti.

Odborniki ljudskega odbora so razpravljali tudi o denarnih posojilih med hišnimi sveti (tako da bi hišni svet neke nove zgradbe posodil denar drugemu, čigar hiša bolj potrebuje denar za popravilo), vendar zaradi neuvidevnosti svetov ni mogoče tega vprašanja rešiti, zlasti še ker ljudski odbor nima instrumentov, da bi to lahko dosegel.

V nadaljevanju se je bila potrjena izvolitev šolskih odborov za vse srednje in nižje šole v Kranju. Za Prešernovo gledališče je bil izvoljen nov upravni odbor, ki bo hkrati prevzel funkcijo umetniškega sveta. V novi upravni odbor je imenoval občinski ljudski odbor 7 članov, delovni kolektiv pa 3 člane. Pred zaključkom zasedanja so odborniki LOMO sprejeli še poročilne izjave za nekatera podjetja in imenovali direktorja »Agroservis«.

Stiska za prostore na kamniških šolah

Na seji Sveta za prosveto in kulturo LOMO Kamnik so razpravljali o pomanjkanju prostorov na kamniških šolah. V osnovni šoli se je povečalo število učencev tako, da bodo morali v prihodnjem šolskem letu odpreti še en četrti in en prvi oddelek, kjer je zdaj dovoljen vpis v šolo z izpolnjenim šestim letom. Ze zdaj gostuje osnovna šola z enim oddelkom v vrtec, ostali oddelki pa so v poslopiju Narodne banke, zdaj pa bo dobila še eno sobo v poslopiju tovarne »Eta«.

Tudi gimnazija je zelo utegnjena. V prihodnjem šolskem letu bodo morali združiti paralelne razrede v višji gimnaziji, prav tako pa tudi v nižji, da bodo lahko imeli pouk v sedanjih stavbi. Vajenska šola, ki je zasedala v eni sami gimnazijski učilnici, bo morala poiskati druge prostore. Sodijo, da bi bili za vajensko šolo primerni prostori v samostanskem poslopiju v Mekinjah, kjer je že zdaj vajenska šola za frizerske stroke z internatom za 90 gojencev. Tam bi se dalo urediti tudi primerne prostore za delavnice.

Šola zavoda za rehabilitacijo invalidne mladine bo do jeseni dopolnjena z modernim poslop-

jem v podaljšku doma. Glasbena šola pa ima v bivši stavbi mestne občine prilično urejene prostore.

Iniciativa za izgradnjo novega gimnazijskega poslopja je sprilo dejstva, da je gimnazija najbolj utegnjena vredna vse podpore, ker samo na ta način se bomo izognili tretji izmeni na osnovni šoli in v gimnaziji.

Gasilci iz Podbrezji praznujejo

Letos praznuje Prostovoljno gasilsko društvo iz Podbrezji 30 let svojega obstoja. Ta jubilej bodo praznovali zelo slovesno.

V nedeljo, 19. t. m. bo na Trati ob 14. uri sprejem sosednjih gasilskih društev, nato pa telovadni nastop društev »Partizan«.

Po nastopu bo zabavni del sporeda. Ves dohodek prireditve je namenjen za obnovo Gasilskega doma v Podbrezjah, ki je res potreben renoviranja.

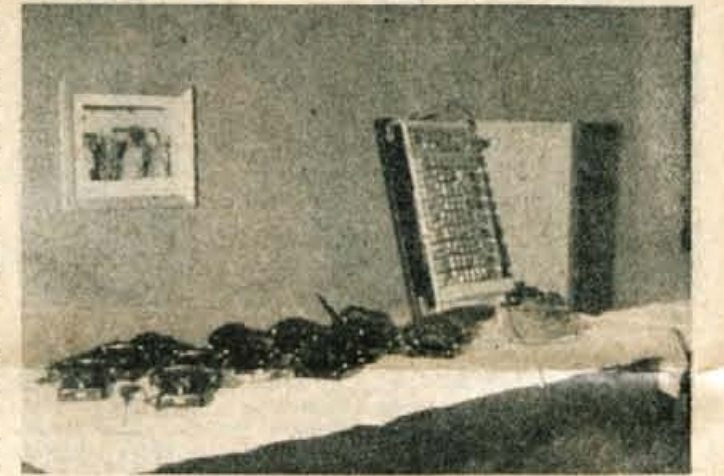
Z obiska U Nuja v »Iskri«

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ko je zapuščal tovarniške prostore so ga delavci, ki so med tem časom napolnili dvorišče, prisrčno pozdravljali. Zelo razpoložen je predsednik U Nu pred odhodom iz tovarne govoril zbranim delavcem. Dejal je: »Delate zelo koristno in dobro delo. To kar tukaj delate bo v marsičem pripomoglo k izgradnji socializma. Zato nadaljujte z delom in vaši napori bodo kronani z uspehom. Hvala vam!« Njegove besede so delavci sprejeli z velikim odobravanjem. Obstopili so predsednika in njegovo spremstvo. Vsakdo mu je hotel stisniti roko...

Ob 17.46 uri je predsednik burmanske vlade U Nu zapustil »Iskro« in se odpeljal proti Bledu. Prisrčno ga je dočakal svečano okrašen Kranj. Od »Iskre« do Zlatega polja so stale goste vrste ljudi, ki so s cvetjem obsuli automobile, v katerih se je vozil U Nu in njegovo spremstvo. Kljub dežju je bilo mnogo ljudi ob vsej cesti proti Bledu, posebno v Naklem, Podbrezjah, pri Podnartu, na Posavcu, pri Mošnjah...

Pred Radovljico je bil razpet na visokem slavoloku pozdrav dragim gostom v burmansčini. V Lescah je dočakala U Nuja

Hišna telefonska centrala s 14 priključki — darilo delovnega kolektiva »Iskre« predsedniku U Nuju

velika množica tamošnjih delavcev in mladine z godbo na pihala, čeprav je bil v tem času toč močan naliv.

Nu je izstopil. Okrožili so ga domačini in Bohinjci v narodnih nošah, na tisoče prisotnih pa mu je klicalo prisrčno dobrodošlico. Najprej sta mu pionirček in pionirka v narodnih nošah izročila šopek gorenjskih nageljnov, nato pa so visokemu gostu ponudili po starem običaju kruh in sol.

Po prihodu v vilo »Bled« je bila prirejena intimna večerja, nato pa je bil slavnostni sprejem.

Zal je slabo vreme preprečilo cvetlični jezero, ognjemet in citali program, ki je bil pripravljen. Sneg je spet segel globoko v nedra naših gora in mrzel veter je vel. Vendar vse to ni pregnalo iz src vseh, ki so radostnih lic dolge ure čakali ob cestah, kjer se je peljal predsednik junaškega burmanskega ljudstva U Nu, tiste-ga toplega občutka, ki navdaja človeka, ko sprejema dragega prijatelja in gosta.

S. B.

ZB pred prvim praznikom

Mestni odbor ZB NOV Kranj in občinski odbori ZB na območju bodoče kranjske komunne se z vneto pripravljata na dostojno počastitev prvega praznika Zveze borcev, za katerega je bil določen na zadnjem, III. kongresu ZB NOV Jugoslavije v Ljubljani, 4. julij.

V okviru tega praznovanja bo občinski odbor ZB NOV Gorice že četrty praznoval svoj občinski praznik. Tokrat bo praznovanje še posebno slovesno. Izdali bodo poseben zbornik, ki bo zajel gradivo iz osvobodilnega boja v Kranju pa organizacija ZB pripravila veliko slavje na Savskem logu, združeno s tabornim ognjem, ob katerem bodo borci obujali spomine na slavno epopejo jugoslovanskih narodov. Razen tega bodo v dnevi od 2. do 4. julija razne kulturne in športne prireditve. Podroben spored vseh prireditvev bomo še objavili.

Č. A.

Mihi Marinku so želeli skorajšnje okrevanje

Vsi državljani naše republike z zanimanjem sledimo vestem o zdravstvenem stanju predsednika Ljudske skupščine LR Slovenije, tov. Miha Marinka po operaciji, ki jo je pred kratkim prestal. Te dni sprajema tovariš Marinko številna pisma od delovnih kolektivov, ki mu žele skorajšnje okrevanje. Tudi nekateri delovni kolektivi z Gorenjske so med njimi. Tako so pisali predsedniku Marinku kolektivi Bombažne predilnice in tkalnice iz Tržiča, Predilnice iz Skofje Loke, Zelezarna z

Jesenje in tovarne »Iskra« iz Kranja, Delavci iz »Iskre« pišejo tovarišu Marinku med drugim tole: »Prav vsi vam želimo skorajšnje okrevanja. Želimo da bi čimprej ponovno prevzeli svoje odgovorne dolžnosti, ki jih imate pred Ljudsko skupščino, do nas in do vse naše skupnosti.«

Iz vseh pisem pa veje skrb za zdravje tovariša Marinka in veselje ob vsaki dobri novici, ki kaže izboljšanje njegovega zdravstvenega stanja.

★ 14 DNI V UNIFORMI ★

Obisk pri obveznikih predvojaške vzgoje

Malo nad Igriščem nogometnega kluba »Triglav« v Kranju je ob vojaških barakah napravljena kar cela vas iz novih, udobnih šotorov. Tu je taborišče za obveznike predvojaške vzgoje — mladince iz kmečkih predelov Gorenjske, ki med letom niso obiskovali predvojaške vzgoje in ki so prišli sem, da opravijo svojo obvezno letno šolanje. Tako bodo opravili tisto, kar mladina industrijskih krajev in mest opravlja redno vsakih 14 dni, v 15-dnevnem skupnem taborjenju. V Kranju je sedaj že druga izmena 300 mladincev.

Ze lani je bilo podobno taborjenje obveznikov kranjskega okraja v Križah, vendar je letošnje, v primerjavi z lanskim, precej boljše. Svet za prosveto in kulturo OLO — ki je organizator tega taborjenja — je nabavil 30 novih šotorov, nove uniforme za obveznike, opremil in moderniziral kuhinjo ter nabavil tudi nekaj ostalega potrebnega inventarja.

Pustega deževnega dne sva s kolegom obiskala obveznike. Bilo je hladno in dež je vtrajno in enakomerno padal po šotorskih kriilih in prav vprahujoče sem pogledal obveznike, ki so žlobudrali po lužah na »kruge«. Mislim sem, da jim ni preveč prijetno, toda nasmejnani in sproščeni obrzi so me prepričali o prav nasprotnem.

Sicer pa, kaj bo takim mladim fantom, ki so že napoj vojniki (saj so tudi oblečeni skoraj ravno tako) povzročil takde majhen dež.

Odšla sva v štab — nizko staro in že precej preperelo barako — kjer sva se spustila v pomenek s tovarišem kapetanom Ravnikom in tovarišem Kocjanom, ki je odgovoren za predvojaško vzgojo v Kranju. Najprej sva se pozanimala, kaj počno ti mladi fantje in kakšen je dnevni red njihovega dela.

Vstajanje je precej zgodaj — vsaj za nas lenuhave meščane — in sicer že ob 5. uri. Po jutranji telovadbi, umivanju in urejanju spalnice (to se pravi šotorov) je ob 6. uri zajtrk. Ob 7. uri se začnejo vežbe, ali kakor temu pravijo obvezniki predvojaške vzgoje »zanimanje«, ki traja vse do 13.30 ure, ko je kosilo. Zelo sem bil presenečen, da imajo po kosilu eno uro in pol spanja. Seveda, če imajo po kosilu spanje — sem si mislil — potem je prav in koristno, da zgodaj vstajajo. V dnevnem redu taborjenja je tudi vsak dan odmerjen čas za kulturno vzgojno delo ter za šport (od 18. do 18.30 ure). Večerjajo ob 19. uri, ob 21.30 uri pa mora biti v taborišču mir.

Kaj je bistvo tega taborjenja? Obvezniki predvojaške vzgoje morajo pridobiti vsaj osnovne pojme o vojaški izobrazbi. Naučiti se morajo spoznavati, razstavljati in sestavljati običajno orožje borca, obvladati morajo glavne točke tako imenovane »strojeve obuke« in »taktičke obuke«.

Razen te — lahko bi rekli zgolj vojaške vzgoje — pa je velika skrb v taborjenju posvečena športni, kulturno-prosvetni in politični vzgoji.

Od športov se obvezniki najbolj navdušujejo za strelstvo, boks, odbojko in met kroglice.

Kulturno življenje mnogo pestri njihov orkester, ki ga sestavljajo: dve harmoniki, bas, trobenta, kitara in klarinet.

Za prosvetno in politično izobrazbo pa skrbe razni predavatelji iz članstva SZDL, ZB, LMS, LT, OZZ, športnih in drugih organizacij. Predavanja so zelo pestra, zanimiva in učinkovita, zato jih obvezniki kaj radi poslušajo in jim vselej pazljivo sledijo.

Kakor sem videl iz razgovorov s člani štaba in mladinci, je življenje v taboru zelo zanimivo, včasih tudi malce veselo, predvsem pa koristno tako za obrambo naše domovine kakor tudi za vsakega posameznega obveznika.

Za mala okrepčila skrbi taboriščna kantina — okrepčevalnica, ki seveda ne toči alkoholnih pijač, res dobro in tečno hrano pripravljajo marljive in

strokovno usposobljene kuharice v dobro urejeni kuhinji, za sanitetno zaščito skrbi sanitetna sestra, za večje slučaje bolezni ali nežgod (ki jih menda doslej še ni bilo) pa je vedno

dnevne predvojaške vežbe. Odece v dobro urejeni kuhinji, za sanitetno zaščito skrbi sanitetna sestra, za večje slučaje bolezni ali nežgod (ki jih menda doslej še ni bilo) pa je vedno

strokovno usposobljene kuharice v dobro urejeni kuhinji, za sanitetno zaščito skrbi sanitetna sestra, za večje slučaje bolezni ali nežgod (ki jih menda doslej še ni bilo) pa je vedno

strokovno usposobljene kuharice v dobro urejeni kuhinji, za sanitetno zaščito skrbi sanitetna sestra, za večje slučaje bolezni ali nežgod (ki jih menda doslej še ni bilo) pa je vedno

strokovno usposobljene kuharice v dobro urejeni kuhinji, za sanitetno zaščito skrbi sanitetna sestra, za večje slučaje bolezni ali nežgod (ki jih menda doslej še ni bilo) pa je vedno

strokovno usposobljene kuharice v dobro urejeni kuhinji, za sanitetno zaščito skrbi sanitetna sestra, za večje slučaje bolezni ali nežgod (ki jih menda doslej še ni bilo) pa je vedno

strokovno usposobljene kuharice v dobro urejeni kuhinji, za sanitetno zaščito skrbi sanitetna sestra, za večje slučaje bolezni ali nežgod (ki jih menda doslej še ni bilo) pa je vedno

Gospodarske novice iz vse domovine

IZVOZNO - UVOZNA BANKA

Kot poročajo iz Beograda je že izdelan osnutek Uredbe o ustanovitvi izvozne - uvozne banke. Po tem osnutku bodo glavne naloge te banke v tem, da posreduje v plačilnem prometu z inozemstvom in da kreditira naša zunanjetrgovinska podjetja. Splošno mnenje je, da bo delo te banke znatno povečalo našo zunanjo trgovino.

JUGOSLOVANSKO - ITALIJANSKA ZBORNIKA

V Beogradu je bila pretekli teden ustanovljena jugoslovansko - italijanska trgovinska zbornica. Enaka zbornica je bila ustanovljena pred meseci tudi v Milanu. Obe zbornici bosta nedvomno pripomogli k odstranitvi posameznih zaprek in k intenzivnejši zunanji trgovini med obema državama.

PŠENICA, MAST IN SLADKOR

Po poročilih »Jugopresa« bo dobila Jugoslavija kot pomoč vlade ZDA 280 tisoč ton pšenice. Prve pošiljke pšenice bodo prispale v Jugoslavijo v juniju in juliju mesecu.

Pred nekaj dnevi pa smo že dobili 5000 ton sladkorja, nadaljnje pogodbe pa še s švicarskega za 20.000 ton. Pred nekaj dnevi smo sklenili pogodbo tudi za uvoz 6000 ton masti, porajamo pa se še za nakup nadaljnjih 4000 ton. Prve količine masti so že na poti.

Nad 160 razstavljavcev

Na letošnjem Gorenjskem sejmu bo sodelovalo 100 obrtnih in čez 50 industrijskih podjetij

Doslej se je za letošnji Gorenjski sejem, ki bo že V. po vrsti, prijavilo nad 160 razstavljavcev z vse Gorenjske in tudi nekaterih drugih krajev Slovenije. Med njimi bo čez 100 obrtnih podjetij in obrtnikov - zasebnikov, 53 industrijskih in

9 veletrgovinskih podjetij. Tako veliko število obrtnih in industrijskih podjetij bo nedvomno dalo letošnjemu sejmu prav željeni, obrtno - industrijski značaj. Letošnji sejem bo torej sejem potrošnega blaga.

Posebno pozornost vzbujajo zelo močna udeležba socialističnega sektorja obrti, kar za dosežanje sejme ne bi mogli trdit. To nam dokazuje, da se je socialistična obrt posebno v zadnjem času močno razmahnila in da že izdeluje take izdelke, s katerimi se lahko pokaže tudi na razstavah. Prav od obrtnih podjetij pričakujemo letos nekatere novosti, nekatere nove izdelke.

Letos bo najmočneje zastopana lesna industrija, za njo pa pridejo po številu razstavljavcev tekstilna in kovinsko predelovalna ter elektroindustrija.

SE NEKAJ O RAZSTAVLJAVCIH

Strojno podjetje iz Škofje Loke bo obiskovalcem pokazalo

pralne stroje in centrifuge za izžemanje perila. »Titan« iz Kamnika se bo prav gotovo postavila z novimi izdelki, ključavnicami za kolese; pokazali bodo tudi mizarstva vrtila. »Oprema« Kranj bo razstavila motorno kolo (seoter), ki ga bo serijsko izdelovala tovarna »Tomose« iz Kopra. »Puškarna« - tovarna lovskih pušk iz Kranja pa bo razstavila nov model zračne puške.

»Kovinar« Kranj, mlado kovinsko podjetje, ki se vse bolj uveljavlja kot izdelovalec različnih strojev za potrebe tekstilne industrije, se bo tudi letos kot lani postavil z novim izdelkom in sicer krožno navijalno.

Sestanek pripravljalnega odbora za ustanovitev komun

V minulem tednu se je sestel pripravljalni odbor za ustanovitev jeseniške komune. Na sestanku, ki ga je vodil predsednik Maks Dolinar, so razpravljali o upravnih in organizacijskih vprašanjih. Postavili so štiri komisije: komisijo za pravna in organizacijska vprašanja, za kadrovska vprašanja, za gospodarska vprašanja in komisijo za razdelitev premoženja.

Prva komisija bo pripravila vse potrebno s pravnega in organizacijskega vidika, druga z vidika kadrovske politike in sistematiziranja delovnih mest v bodočem aparatu jeseniške komune, tretja bo sestavila proračun in družbeni plan za letošnje in po možnosti tudi bodoče leto, četrta pa bo poskrbela za razdelitev premoženja sedanjih občinskih odborov. Vse štiri komisije bodo pričele z delom takoj in ga zaključile v mesecu avgustu, tako da bo s 1. septembrom jeseniška komuna pričela z delom. Do 15. avgusta bo predložen republiškemu komunističnemu odboru statut v potrditev. Po statutu bo štel komunistični odbor 40 odbornikov in sicer 5 iz občine Kranjska gora, 3 iz občine Dovje - Mojstrana, 5 iz občine Zirovnica in 27 iz mestne občine Jesenice. Odbornike bodo izvolili iz sedanjih odbornikov na sejah posameznih občinskih ljudskih odborov.

Nova depandansa hotela „Pod Voglom“

Ze nekaj let gradijo delavci ob hotelu »Pod Voglom«, ki leži na sredi leve obale (orografsko desne) Bohinjskega jezera, novo poslopje, ki bo služilo kot depandansa. Menda so začeli z gradnjo že leta 1959, vendar niso vselej gradili tako pospešeno kot letos. Delo so po eni strani zavirali načrti (ki so bili v začetku kaj pomanjkljivo izdelani), po drugi strani pa pomanjkanje finančnih sredstev.

Letos je nova stavba — v lepem »švicarskem« slogu, ki je popolnoma v skladu z okolico — že v grobem dograjena in kakor predvidevajo, bosta do 1. julija notranje urejena tudi prva dva nadstropja. Tedaj namreč bo depandansa sprejela že prve goste — inozemce.

Ko bo stavba popolnoma dograjena in urejena, bo v njej 45 sob z 72 posteljami, letos pa bo urejenih šele 14 sob z 12 posteljami.

Vsekakor bo depandansa hotela »Pod Voglom« mnogo prispevala k razširitvi turizma ob Bohinjskem jezeru, kjer ga sedaj pogosto zavira pomanjkanje tujskih sob.

NA ROB Blejskim gostincem

Prejšnjo soboto sem bil veselo presenečen, ko sem opazil v »Kazini« na Bledu Gorenjce v narodnih nošah. Prijetno mi je bilo gledati, kako so plesali in ukali. Najbolj so bile noše in plesi všeč inozemcem, ki jih je te dni na Bledu vse več. V razgovoru z nekim Angležem sem zvedel, da so prav te narodnostne značilnosti tisto, kar tuje najbolj pritegne. Na Flamskem hodijo v nekaterih pokrajinah vsi ljudje med turistično sezono v narodnih nošah samo zato, da jih hodi gledat čimveč tujevc.

Mar se ne bi dalo tudi na Bledu napraviti nekaj podobnega? Ne mislim, da bi naj sedaj vsi Blejci nosili poleti narodne noše. V »Kazini« pa bi lahko večkrat nastopila kaka skupina z našimi gorenjskimi plesi. Tudi zabavni orkester naj bi ne bil v standardnih večernih oblekah z metuljčki, marveč v narodnih nošah. Kar pa je najvažnejše, igral naj bi domače napeve, ne pa tuje, ki so po večini že obrabljeni in katerih — kot mi je dejal omenjeni Anglež — je tuje sit že doma.

Zal, so se narodne noše kmalu porazgubile. V dvorano je prihajalo vse več »civilistov«, med njimi mnogo tujevc. Igral je salonski orkester, s črnimi oblekami in metuljčki... Tuji so dolgočasno popivali. Nič več ni bilo na njihovih obrazih tiste razigranosti, ki sem jo videl takrat, ko so Gorenjci v narodnih nošah plesali gorenjsko polko. Bila je tipična »evropska« atmosfera.

Zvedel sem, da so narodne noše le slučajno zašle v »Kazino«. In to me je vzpodbudilo, da sem napisal te vrstice, o katerih naj blejski gostinci dobro razmislijo.

Novinar

Akcija se nadaljuje

O prednosti, ki jih nudi zavarovanje živine pred nevarnostmi vsakemu gospodarstvu živinorejcu, smo v našem listu že poročali. Pred dnevi pa so skoraj vsi kmetje razen redkih izjem na področju kmetijskih zadrug Trstenik in Goriče zavarovali svojo živino. To so prve vasi

oziroma kmetijske zadruge v kranjskem okraju, kjer je bila organizirana ta akcija. Akcija je povsod uspešna, čeprav ni bila ravno najbolje organizirana tako s strani Državnega zavarovalnega zavoda kot s strani kmetijskih zadrug.

KMETIJSKI SVETOVALEC

Več kvalitetnega sadja za dom in trg

Vsi vrtničarji, ki gojimo na manjših ali večjih površinah sadno drevje imamo skupno željo, da bi nam to drevje prinašalo leto za letom več lepšega in boljšega sadja. Iz leta v leto pa opažamo, da nam razne glivične bolezni in zajedalci uničujejo mnogo sadja, včasih tudi tretjino celokupnega pridelka.

Danes vemo vsi sadjarji, da ni dovolj, če sadno drevje s apnenim beležem, obrezujemo, pač pa je treba tudi nebuje zajedavce smotno zatirati. Kako zelo se izplača sadjarju drevje redno škropiti, so pokazale razne izkušnje naprednih sadjarjev, saj dobijo od vsakega poškopljenega drevesa 20-80 kg več sadja kot od nepoškopljenega. Tudi škropljenje ni predrago. Plača se samo delo, material pa plača 50% OZZ, 50% pa država iz sklada za pospeševanje kmetijstva.

Pri nas smo do sedaj opravljali večinoma le zimsko škropljenje. Če hočemo priti do kvalitetnega sadja pa moramo s to prakso prenehati in se resno lotiti tudi poletnega škropljenja. Vedeti moramo kaj dosežemo z zimskim in kaj s poletnim škropljenjem.

Z zimskim škropljenjem uničimo sicer neštete zajedavce kakor n. pr. kaparja, naselbino krvavih uš, listnega zavijača, zmuzlikarja idr. Tudi brsti se enakomerno razvijajo, plodovi so lepši in debelejši, poškopljeno drevo odganja spomladaj kasneje in je nevarnost cvetja pred pežobo manjša. Če se temeljito opravi zimsko škropljenje, ki naj seže do zadnje vejlce, potem zaleže tudi poletno in je učinkovitejše kot pri drevju, ki pozimi ni bilo škropljeno.

V poletnih mesecih pa nam povzročata škrlup (fiaskladji) in jabolčni zavijač ogromno gospodarsko škodo. V nekaterih letih nam omenjena glivična bolezen in sadni zajedavec povzročita, da dobimo 70-90% iznakaženega sadja. Samo jabolčni zavijač nam uniči letno 20-30% sadnega pridelka. Tako nas naše vremenske prilike in želja po lepšem, bolj zdravem sadju sama sila, da se lotimo tudi letnega škropljenja z vso resnostjo. Danes imamo že na razpolago zanesljiva škropiva s katerimi uničujemo razne živalske in rastlinske zajedavce na sadnem drevju. Izdelujejo jih naše domače to-

varne, treba jih je le znati pravilno in pravočasno uporabljati. Ker zahteva to delo precej tehničnega znanja in bi bilo za posameznika zamudno, je organiziral Sadjarski odsek pri OZZ v Kranju škropljenje drevja po svojih, za to usposobljenih sadjarjih. Vsi, ki si želijo čim več kvalitetnega sadja naj se prijavijo v pisarni Kmetijske zadruge v Kranju, Koroska cesta, kjer bodo vpisani v seznam in bodo njihova sadna drevesa redno škropljena v zimskem in letnem času.

Marica Roblek

Na potovanju z nakelškimi zadružniki

Kocisten in prijeten izlet

Nakelški zadružniki že tri leta organizirajo vsako leto po dve ekskurziji, da se tako seznanijo tudi z gospodarstvom v drugih krajih ter s obremenitvijo novih moči za naporno delo. Tudi letos so s sodelovanjem Putnika organizirali tak izlet preko Tolmina, Boveca do Kopra in Pirana ter nazaj preko Postojne in Vrhnike. Na tem potovanju jih je spremljal tudi naš novinar in si pri tem nabral nekaj vtisov.

V noči med 8. in 9. junijem je v Naklem in bližnji okolici marsikdo le drmal, marsikdo pa celo ni zatnil očesa, ker ga je skrbelo, da ne bi zaspal. Okoli 3. ure so se začeli zbirati že prvi ljudje v Naklem in Dupljah. Nekoliko nestrpni so bili, ker avtobusov od dogovorjenem času še ni bilo.

Vendar se je vzemirjenje hitro pogojevalo, ko sta že okoli pol štirihih velika avtobusa v Naklem močno zahupala. Vzraščeni obrazov in z ognjem nestrpnega pričakovanja smo zasedli vsak svoje mesto in clovek bi mislil, da bomo v teh zgodnjih jutranjih urah, ob rahlem tresenju avtobusov, v udobnih sedežih kar hitro dospali. Vendar smo bili vsi budni, nikomur se ni dalo spati, saj je bila pot tako zanimiva, tako lepa in prijatna.

Kar mimogrede nas je pozdravil v daljavi škofješki grad — vendar hitro naprej, pot, ki nas čaka, je še dolga. Seveda naj prav po tistem povem, da je bilo vse do Boveca mnogo nepredvidenih postaj, ker smo pozabili vročke (za bruhanje) doma.

Selška dolina nas je v zgodnjih jutranjih urah sprejela medse kot svoje prijatelje in nam razkazovala svoje krasote

in zanimivosti. Male hišice, skrbno urejeni vrtovi, njive in nekoliko stran tu in tam gozdovi, vse nas je pozdravljalo še v jutranji rosi.

Nismo se še dobro zavedli, da smo našo pravo kranjsko deželo že zapustili, že se je pokazala v svoji svojstveni barvi Soča. Nevede so ustnice zašepetale njeno hvalnico: »Krasna si, bistra hči planin, brdka v prirodni si lepoti, kot ti prozornih globočin nevihte divje srd ne moti!...«

Ze smo bili v Tolminu in ne dolgo za tem je naš vodnik Tone naznanil po mikrofону: »Vsak čas bomo v Bovecu«. Res ni trajalo dolgo. Po kratkem premoru smo se odpravili naprej v Log pod Mangartom. Tedaj pa so oziveli naši najstarejši potniki — vojaki iz I. svetovne vojne. Včasih neprijetnih dogodkov so se sedaj spominjali z neko radostjo, z radostjo so ogledovali stare trdnjave in občujali svoje mladostne spomine. Očka Jože Umnik je kar sam prevzel vodstvo in prijeto mu je bilo, ko je bil lahko svojim najmlajšim poslušalcem dober vodil.

»Prmejkus«, pa še iste stopnice, »je vzkljnil takoj ko smo prestopili prag na dvorišče. Po

dolgem hodniku nas je vodil v »sobe«. Kar nemogoče se nam je zdelo, da so za temi debelimi zidovi, z majhnimi okni — linami, živeli nekoč naši ljudje. »Tu v tej sobi sem stal mnogo noči pri lini na straži — dolgo so bile, kajti tedaj smo se še vse drugače borili. In tukaj sem prebdel mnogo noči in pisal pisma dekletom.« Iz tega prostora, ki se nam je zdel vse prej kot soba, nas je očka Umnik vodil še v druge prostore.

»Da, in tukaj je bil kanon.« je rekel, ko je pokazal luknjo na zidu.

Več je bilo med nami takih, ki so preživeli za tem zidovjem del svoje mladosti. Spremljali smo jih na njihovi poti, ko so se napotili v vas, da bi poizvedeli, kaj je z njihovimi tovarišji iz mladosti. Večina jih je že mrtvih, nekaj pa se jih je našlo, vendar jih je čas tako spremenil, da so se komaj spoznali. In vendar je bilo to snidenje po 30 letih prav nekaj posebnega — tajinstvenega in prisrčnega.

Očka Umnik pa se ni pustil motiti.

»Stotnik Herman je držal postojanko na Predilu, v trdnjavi Kanalske doline pa je bil general Henzel. Do Boveca so bili Italijani, a naprej mi. Tako je bil okoli 2000 m visok: kombinacija črta I. svetovne vojne. To trdnjavo — »Klužec«, kjer sma bili mi, je vodil hauptman Rojnik. V trdnjavi, kjer je bil general Henzel, so v pogumnih borbi s Francozi žrtvovali mnogo življenj. Ven-

dar smo zmagali in Francozov nismo pustili naprej, zato so postavili lep spomenik, simbol hrabrosti — leva.« Očka Umnik je ponosen na svojo hrabrost in hkrati na hrabrost vseh slovenskih vojakov, ponosen je, da je preživel I. in II. svetovno vojno in je še danes prav čvrst.

Z nekimi tihim zadovoljstvom smo ob modrikasto zeleni Soči nadaljevali pot v Kobariid.

»Mar veš, da tečeš tik grobov grobov slovenskega domovja.« Kobariid — kostnica vojakov I. svetovne vojne! Okoli 4500 limen vklepanih v marmornate plošče veličastne zgradbe! Ze zaradi skrivnostne poti po mnogih stopnicah čutiš nekako vzemirjenost.

Po kosilu v Solkanu, ki nam je po doigi poti prav dobro teknilo smo se napotili na ogled podjetji.

»Flores«, eksportno importno podjetje v Šempetru pri Gorici, je pravzaprav pri nas bolj malo znano podjetje, prav gotovo pa ga dobro pozna naša podjetja s sadjem, ker jim je huda konkurenca. Samo nekaj metrov od meje stoji manjše poslopje in prav to podjetje doseže s svojim okusnim embalaranjem najvišjo ceno, med našimi podjetji, v inozemstvu. To je v glavnem sezonsko podjetje, ki odkopuje sadje in ga prodaja v inozemstvo — Anglijo, Švedsko, Nemčijo, Švico. Posebno zanimivo je bilo umetno izdelovanje ledu ter nalaganje v vagono. Cesar smo se še posebno razveselili je bilo to, da nam je v imenu delavskega kolektiva direktor podaril dve gajbici češenj. Tako smo se podjetja »Flores« prav dobro zapomnili.

Avto je zatrobil in hitro naprej v KDZ Bukovica in od tu na državno posestvo Ajševica. Tu so nas presenetile lepe mon-

tafonke, lepo urejeni hlevi in posebno še čistoča v hlevih. Te krave se mnogo razlikujejo od naših, večje so in močnejše, vendar je njihova molznost sorazmerno majhna v primeri z našimi. Posebno so nas zanimala moderne naprave v hlevih, ki jih pri nas še ne vidimo toliko. Da, res, prav nekaj posebnega so te velike montafonke in njihovo krmiljenje.

Toda pozno je že in iti bo treba dalje. Vožnja med primorskimi kraji je bila zanimiva, saj se mnogo razlikujejo od naših — gorenjskih. Da ne bi morda kdo mislil, da je bilo dolgočasno; nikakor ne, razen marsikatero krepke nas je zabaval tudi radio ter Tone s svojim mikrofonom. »Pred seboj vidite tovarno likerjev »Fruktus« Ajdovščina, na desni je bolnica za pljučno tuberkulozo, nekoliko naprej za kostno...« In po daljšem premoru je že v mraku nenadoma nastopilo prijetno vzemirjenje — morje! Na levi se je pokazalo morje, sedaj smo tu, ni več dalje.

Po večerji v Sant'Antonio na severni istrski obali smo sedli in povedali marsikatero zabavno. Pa naj tako povem, da ne bodo vsi slišali, da so tisti, ki so bili utrujeni, kmalu odšli spat, tisti pa, ki si kar ne morejo misliti, da bi ob tako lepem večeru na morju odšli spat, smo ostali in nastalo je prijetno razpoloženje. Pozno ponoči smo se odpravili na otroške vrtiljake in potem, ko so se »troci« navrteli, so zaradi vrtočev res morali spat.

Morje je bilo mirno, na drugi strani so se svetilele luči iz Kopra, vse okoli pa je bilo tiho, le tu in tam se je včasih slišalo kako je pljusnilo morje... L. JEGLIČ (Nadaljevanje prihodnjic)

Od petka do petka

Mirno lahko trdimo, da je skoraj vse notranjepolitične dogodke v naši državi v preteklem tednu skoraj popolnoma zasenčil bleščati obisk našega velikega prijatelja, ministrskega predsednika Burme U Nuja. Vendar je kljub temu treba omeniti nekatere dogodke, ki v določenem smislu niso nič manj pomembni.

Družbeno upravljanje v trgovini

Zvezni izvršni svet je pretekli torko na svoji seji spremenil in dopolnil uredbo o trgovinski dejavnosti in trgovinskih podjetjih ter poslovalnicah.

Pomembna novost je ustanovitev potrošniških svetov kot organov družbene kontrole. Ustanovitev teh svetov ni obvezna, saj bodo ljudski odbori sami odločili o tem, ali jih bodo ustanovili ali ne.

Pravice potrošniških svetov so v tem, da izrekajo svoje soglasje s sklepi organov trgovinskih podjetij ali poslovalnic o uporabi sredstev iz rezervnega sklada, o razpolaganju z osnovnimi sredstvi, o uporabi sredstev za investicije, o prošnjah za investicijske kredite in o spremembah pravil podjetja, da imajo vpogled v poslovne knjige in da lahko pregledujejo poslovne prostore in blago.

Še letos več novih zakonov

V sredo se je začelo zasedanje Zvezne ljudske skupščine v Beogradu. Oba domača Zvezna ljudska skupščina sta dopoldne zasedala ločeno. V četrtek pa je podal svoj ekspozé predsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj o uveljavljanju komunalnega sistema pri nas. Poslanci bodo tudi razpravljali o osnutku zakona o ureditvi občin in okrajev, ki je prvi temeljni zakonodajni ukrep pri upostavljanju našega komunalnega sistema.

V začetku julija se nam obeta, da bo Zvezna ljudska skupščina razpravljala o več novih zakonih s področja zdravstvene službe in delovnih odnosov. Skupna komisija za predpise o organizaciji zdravstvene službe je sklenila pripraviti še letos naslednje osnutke zakonov: splošnega zakona o zdravstveni službi, temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni, splošnega zakona o sanitarni inspekciji in splošnega zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad proizvodnjo in prometom z živili, predmeti splošne uporabe ter alkoholnimi pijačami in tobakom.

Uveljavljanje sistema komun

Ali ste že kdaj pomislili, da je vašemu nerazpoloženju v stanovanju morda kriva tudi soba, v kateri preživite večji del svojega prostega časa? Najbrže ne. Ljudje se namreč vse premože zavedamo pomembnosti okolja in njegovega vpliva na naše psihično počutje.

Tako na primer enolična in mrtva soba diha v nas neprestan hlad in dolgočasje, prenatrpanost z vso mogočo šaro pa nas utruja in vzbuja v nas občutek naveličnosti. Zato je prav, da temeljito premislimo, kako bi dali predmetom, ki nas

obdajajo, prijeten značaj. Kar pogumno se je na to treba lotiti sprememb in dopolniti kar naše oko v stanovanju pogreša.

Včasih dosežemo to že z novo zavoso, pregrinjalom, ljubkim prtikom ali blazino, ki nam ob dolgih urah študija ali dela oživljajo razpoloženje. Poglavitna je predvsem izbira barv, ki se morajo ujemati z opremo in obenem ustrezati celotni pojavi osebe, ki prebiva v sobi.

Odrasli ljudje smejo za dekoracije uporabljati močne, nasičene barve in vzorce ali pa tu-

di manj izrazite barvne tone, tako da ti ustvarjajo harmonično ravnovesje njihovemu značaju. Otrokom ustrezajo nežnejše barve. Bela taminasta zagrinjala in pregrinjala poživimo z barvnimi svilenimi trakovi ali z vezanjem, ki je še najbolj ljubek okras. Ob takih zavesah lepo učinkujejo svetlobne barvne nizke blazine na stoli, na vsakem v drugem odtenku.

Lep okras za slovenske domove so tudi naše narodne vezanine s križnim vzbodom. Na Gorenjskem imajo še posebno tradicijo, ki pa v današnjem času že zelo zamira. Vezilna tehnika žal med podeželskim ljudstvom skoraj ni več v rabi. Čeprav so ti predmeti lepa dekoracija v vsakem stanovanju. Ornamente naše domače kulture kot so nageljni, zvončki in marjetice, lahko s pridom uporabimo za vezanje velikih namiznih prtov in manjših četverkotnih angleških prtčev. Prav tako lahko s križnim vzbodom poživimo otroške oblečke in hredpa-ni-ženske bluze in poletne obleke, kuhinjske garniture itd. ter tako ohranjamo obenem tudi tradicijo slovenske ljudske tvornosti.

Prednost perlon in everglasev je kljub pazljivi negi, ki jo zahtevajo v tem, da se ne krčijo, ne raztegnejo in so v splošnem mnogo manj občutljivi od drugih tkanin.

lepo izravnamo, da se izognemo likanju. Če pa že moramo likati, potem denemo na likalno desko frotir brisačo, da se vtisnjeni vzorec na gladki podlagi ne bi razvlekel. Likalnik naj bo mlačen.

Pri šivanju uporabljamo vedno le fin, tanek in ne preoster sukanec, kakor tudi temu ustrežno tanko enojno iglo. Šivati moramo enakomerno in blaga ne raztegovati. Te vrste tkanine tudi ne prenesejo izdelave ali kombinacije z drugim blagom, ker se pri pranju vsako blago drugače skrči. Za pranje vzamemo mrzlo ali mlačno vodo. Mla ne smemo uporabljati direktno. Najboljše je fino toaletno ali otroško milo, nari-bano in raztopljeno v posodici z mrzlo ali mlačno vodo. Se-le ko se popolnoma razpusti, ga denemo v vodo za pranje in jo spenimo kakor »Lux«. Namesto mila smemo uporabiti tudi šampon za umivanje las. Tkanine ne mencamo, temveč samo stiskamo, nato pa dobro splaknemo v mrzli vodi. Sušimo na obešalniki in oblačila že tedaj

GLAS GORENJSKE
Izdaja:
Casopisno, založniško in tiskarsko podjetje
«GORENJSKI TISK»
Kranj, Koroska cesta 6.
Direktor
in odg. urednik:
Slavko Beznik.
Urejuje:
uredniški odbor
Tel. štev. uredništva in u-prave 475 / Tek. rač. pri KB Kranj štev. 61-KB-1-2-135 / Izhaja vsako soboto.
Letna naročnina 400 dinarjev polletna . . . 200 dinarjev četrtletna . . . 100 dinarjev Posamezna štev. stane 10 din

Spet bodo zapeli zvonci . . .

Paberki o živinoreji v Bohinju

Kljub temu, da so vrhovi bohinjskih gora še debelo zasneženi in da jih še vsak teden obeli nov sneg, bodo v dobrih štirinajstih dneh zapustili tropi živine bohinjske vasi. Odgnali jih bodo v planine in hlevi bodo ostali skoraj prazni. V začetku julija bo skupnel zadnji sneg in pograle bodo sočne planinske trave, za katerimi se bodo vzpenjali pastirji s svojimi tropi v strma pobočja, v robove in na skoraj nedostopne planjavice vrh previsov. Spet si bodo podajale go-re odmeve zadovoljnega mukanja, vselelega ukanja in zvončkanja zvoncev.

NEKOČ . . .

Ni še tako daleč čas, ko so bohinjski ljudje živeli skoraj izključno od tistega, kar so izrgali svoji skopi naravi. Niti sto let ni tega. Po slabih poteh so prinesli ali pripeljali v Bohinj kvečjemu sol, vžigalice in še kakšno drobna-rijo. Sicer pa so doraščali, ži-veli in umirali rodovi Bohinj-cev ob mleku in žganjih.

Mleku!! Da. Mleka je bilo vedno dovolj. Tudi takrat, ko je manjkalo vsega drugega. Daje ga majhno, gibčno, od-porno govedo pinogavske pasme. Tropi tega goveda so dali pečat celotnemu bohinjskemu gospo-

darstvu in danes ni več dvoma, da je Bohinj predvsem živino-rejsko področje (čeprav priteka mnogo dohodkov tudi od gozdarstva, industrije in tujskega prometa).

Mleka je bilo vedno dovolj in včasih preveč. Približno pred osemdesetimi leti so potrebe prisilile ljudi, da so začeli raz-mišljati, kako bi prodali od-višno mleko zunaj Bohinja. Ta-krat so se izdelovali sir slabe kakovosti, ki ga je bilo težko spraviti v denar. Zato so se lotili izdelave ementalnega si-ra, za katerega so dobili recept iz Švice. Prvi znameniti sirarji so si pridobili potrebno znanje v Švici, sočne trave s planin-skih pašnikov pa so pripomogle, da je kvaliteta bohinjskega ementalerja kmalu zasenčila onega s švicarskih alpskih po-bočij. Okrog leta 1900 je bil Bohinj že znan po svojem siru in od takrat dalje se kakovost tudi ni bistveno spremenila. Danes bi bila živinoreja in si-rarstvo že na dokaj višji stop-nji, da ni prišla vmes vojna.

2000 GLAV GOVEDA ZA NOV

Bohinj je v letih borbe za osvoboditev dal za NOV prav vse, kar je imel. Tu se je stalno zadrževalo nekaj partizanskih čet, pozneje jese-niško-bohinjski odred, najraz-ličnejši odbori in komisije, več-krat pa tudi razne brigade. Za-radi duha, ki je prevečal bo-hinjske ljudi v tistih dneh in zaradi razvitosti bohinjske ži-vinoreje, ni bil noben borec, ki je prišel v Bohinj lačen. Mesa in mleka je dajala bohinjska živina, ne le borecem na svojem področju, pač pa tudi brigadam daleč naokrog. Premnogi borci se še spominjajo patrolj, ki so gonile čez gore Prešernovcem, Gradnikovcem, Kosovelovcem, Komandi mesta v Cerkmem, v Trst in še mnogokam cele trope živine — štirideset glav in več naenkrat. Bohinj je v tistih letih dajal do poslednje glave in zadnjega krompirja. Zato ni čudno, če je ob koncu vojne v prenekanem hlevu namesto desetih živinčet, mukala ena sama krava.

V štirih vojnih letih je dal Bohinj za narodnosvobodilno vojsko nad dva tisoč glav go-veje živine. Število živine se je zaradi tega znižalo do skraj-nosti. In to stanje se do leta 1952, ni in ni moglo popraviti. Pomanjkanje ljudi za kmečko delo, obvezni odkupi, preslaba stimulacija, odmera davka po dohodnini, goveja tuberkuloza — vse to je vplivalo, da se število govedi ni dvignilo. V letih, ko so bili obvezni odk-upi, je šla dobra plemenska živina iz Bohinja samo v klavnice in to nikakor ni bilo gos-podarno.

Tudi goveja tuberkuloza je močno pustošila med že dovolj razredčeno živino. Samo na pod-ročju KZ Boh. Bistrica so našli 1952. leta 72 obolelih živali, 1953. leta še 37 in lani samo še pet. Vsa bolna živina je bila izločena in zdaj je vsa bohinj-ska živina zdrava.

LANI NAD 40.000 kg SIRA

V zadnjih treh letih pa se je zgodilo tisto, kar je že iz-gledalo, da se nikoli več ne bo. Število goveje živine je doseglo in preseglo stanje iz-pred vojne. Bohinj ima spet skoraj tri tisoč goved. Samo na področju KZ Boh. Bistrica je sedaj 1072 goved. Res je od tega števila samo 522 molznih krav in zaenkrat še prevladuje mlada živina. V nekaj letih pa bo dorasla in dajala mleko. Za-radi povečane molznosti pa je odkup mleka kljub manjšemu številu molznic že skoraj enak predvojnemu. Lani je KZ Boh. Bistrica odkupila 251.811 l mle-ka, v celem Bohinju pa je bilo odkupljenega nad poldrug mi-ljona litrov. Zato je lani do-segla proizvodnja sira 40 ton. V primeri z nekaterimi prejš-njimi leti se je več kot podvo-ji-la. Na ta porast ni mogla vplivati niti povečana potroš-nja mleka v Boh. Bistrici, ki se od leta v leto razvija v industrijsko naselje in izgublja svoj kmečki značaj.

Ker trg ni bil vreden tolikšnih količin sira, je lani izgledalo, da bohinjske kmetijske zadrege izdelanega sira ne bodo mogle prodati. Iz zadrege so si poma-

gali na ta način, da so odprli v Ljubljani skupno prodajalno vseh kmetijskih zadrug, kjer prodajajo sir na drobno in za-dne čase tudi na debelo. V tako velikem potrošnem središču, kot je Ljubljana, je uspelo pro-datí ves sir in za dolgo časa je odpadla skrb za prodajo, kljub temu, da bo proizvodnja v prihodnjih letih še močno narasla.

RODOVNIŠKA ŽIVINA

Sedaj je v Bohinju že nekaj sto krav z rodovnikom. Na področju KZ Boh. Bistrica jih je 140. Mlečni kontrolorji opravljajo stalno kontrolo nad temi kravami. Predvsem ugo-tavljajo količino in kakovost namolženega mleka. Povpreče namolženega mleka na eno ro-dovniško kravo je bilo lani 2310 kg, povpreče toličče v nji-hovem mleku pa 3,79%, kar je skoraj za cel odstotek več kot pri ostalih kravah. Vsaka ro-dovniška krava je dala lani 87,57 kg mlačob.

Bohinjska plemenska živina ima že od nekdanj sloves pred-vsem v sosednjem kranjskem okraju, zadnje čase pa si utira pot tudi na druga področja. Precej so jo že prodali v Gor-ski Kotar in druge kraje LR Hrvatske, razen tega pa prihaja vedno več kupcev s Stajerske-ga. Kmetijska zadruga Bele Vode jo je kupila pred nedavnim cel vagon. Krave z rodov-nikom se redno prodajajo do 15.000 din dražje kot ostale. Za-to je zanimanje za rodovniško živino pri bohinjskih kmetoval-cih že precejšnje. Zgoraj izka-zana molznost pa je dosežena skoraj brez uporabe močnih krm-il. Bohinjski živinorejci jih ne uporabljajo, ker jih skoraj ni moč dobiti. Če pa bo nekoč na razpolago dovolj močnih krmil, bo molznost nedvomno še zelo narasla.

INVESTICIJE, RENTABILNOST, KADRI . . .

V desetih letih po osvobodit-vi so investirale kmetijske zadrege iz Bohinja za raz-voj živinoreje že precej sredstev (KZ Boh. Bistrica 11 milijon-ov). Nekatere med vojno po-žgane planine so zgradili znova (Oskovnica), obnovili so mnogo planinskih staj in očistili nekatere nižinske pašnike. Ven-dar je bilo za razvoj živinoreje

storjenega še vse premalo. Ve-čina sirarn v planinah je starih in nesodobnih. Sir se jim mno-gokdaj pokvari (pravijo, da se prehladi), ker ni skoraj nikjer urejenih zorilnih kleti. Tak sir je slabše kakovosti in ga morajo prodati pod ceno. Za ureditev pašnikov je bilo storjenega še bore malo. Sele lani so prvič pognojili z umetnimi gnojili ne-katere skupne nižinske pašnike.

Kljub pomanjkljivim investi-cijam v pašništvo, živinorejo in sirarstvo je živinoreja za indi-vidualnega proizvajalca — kmeta, člana zadrege — že zelo donos-na. Nekateri kmetje so dosegli lani izredno lepe cene za mleko. Za kmetijske zadrege pa živino-reja še ne predstavlja visoko aktivnih postavk Živinorejski odsek KZ Boh. Bistrica je izka-zal lani celo izgubo. Vendar je zadruga misel v Bohinju dovolj močna, da bo mogla premostiti nekatere individualistične ten-dence in da se bodo z njeno po-močjo kmetijske zadrege tako okrepile, da bodo v stanju na-praviti vse, kar je za nadaljnji razvoj živinoreje še potrebno.

Posebno poglavje je kader i-zurjenih sirarjev. Prvi bohinjski sirarji so si pridobili svoje znan-je v Švici. Zdal vodi bohinjski rojak mlekarško šolo v Cirčah, kjer se imajo možnost naučiti sirarjenja mnogi mladi ljudje — tudi iz Bohinja. Kljub temu, da so dane možnosti, pa mladi-na kaj nerada odhaja v mlekar-sko šolo. Bohinj potrebuje čez poletje nad trideset izurjenih sirarjev, ki pa jih vsako leto težje dobe. Zaposlitev sirarjev je sezonskega značaja in zato mla mlade ljudi mnogo bolj v industrijo, kjer imajo stalen zaslužek. Odborniki kmetijskih zadrug so zaradi tega razumijo-vo precej zaskrbljeni za bodoči sirarski naraščaj. Rešitev iz te-žavnega položaja vidijo v tem, da bi kmetijske zadrege iz Bohinja imele neko večje podjet-je (na primer obstoječo žago v Boh. Bistrici, pri kateri bi kaza-lo razviti še kak pomožni obrat). V takem lastnem podjetju bi v mrtvi sezoni lahko zaposlili ljudi, ko pridejo s planin. Ker zavisi kvaliteta sira v precejš-nji meri od kvalifikacije sirar-jev, je prizadevanje odborikov in članov zadrug, da bi dobili podjetje, kjer bi zaposlili čez zi-mo planšarje in sirarje, umestno in razumljivo.

FRANCE ZVAN

Mladinska organizacija se utrjuje

Posvetovanja - koristna oblika dela z mladino

Majsko slavlje delavske mladi-ne je za nami. Za nami je tu-di srečanje delavske mladine, ki je bilo v Kranju. Aktivnost mladinskih organizacij pa se po tem slavlju, ki je imelo v prvi vrsti mobilizacijski pomen in namen, ni prav nič zmanjšalo. Nasprotno! Mladinske organiza-cije, od katerih so bile mnoge ustanovljene prav v tem času, se sedaj utrjujejo in dobivajo vse bolj trdna tla. Ta proces utrjevanja pa bo nedvomno še nekoliko dolgotrajnejši, ker mladinska vodstva niso kam-panjsko, v času slavlja, pristopi-la k ustanavljanju mladinskih organizacij v podjetjih. To se vsaj v večini primerov ni do-gajalo.

Veliko torišče dela bo mladinska organizacija našla nedvom-no v klubih mladih proizvajal-cev, ki so jih doslej ustanovili že na Jesenicah, v »Iskrji«, v kratkem pa ga bodo ustanovili tudi v »Tiskanini« in še neka-terih drugih podjetjih na Go-renjskem. Klubi mladih proiz-vajalcev morajo postati kovačni-ca novih mladih delavskih ka-drov, ki bodo sčasoma postali dobri člani delavskih svetov in upravnih odborov, le-ti morajo postati kovačnice bodočih de-lavskih voditeljev. Da pa bodo to lahko postali, bomo morali prav vsi poskrbeti za res vse-binsko delo teh klubov. Tu bo v prvi vrsti potrebna precejš-nja pomoč, tako sindikalne or-ganizacije kot Zveze komuni-stov in vodatev podjetij.

Zelo koristna oblika iskanja in reševanja mladinskih pro-blemov pa je prirejanje posve-tovanj po posameznih gospo-darskih proizvodnih panogah. V

republiškem merilu smo že i-meli doslej vrsto takih posve-tovanj. Mladinska organizacija na Gorenjskem pa se je odloči-la tudi za prirejanje nekaterih področnih posvetovanj. Tako bodo organizirali v Bohinju po-svet mladih gozdarjev in delav-cev lesne industrije Gorenjske, na Bledu pa zbor mladih go-renjskih gostincev.

Ni slučaj, da so se odločili prav za posvet z mladinci iz teh dveh, za Gorenjsko bi lahko rekli najznamenitnejših gospodar-skih panog. Obsežna problemo-tika v teh vejah našega gospo-darstva in skoraj nikakršna skrb za mladino, ki dela na teh področjih, so dali vzpodbudo za ti dve posvetovanji.

Mladinskih organizacij v gos-darskih, lesno - industrijskih ter gostinskih podjetjih praktič-no ni, problemov pa je veliko. Tu se pojavlja kot osnovni problem sezonski značaj dela, oddaljenost gozdnih delovišč od mestnih središč in kulturnih žarišč, delovni čas v gostinstvu, vzgoja mladih gostincev v na-prednem duhu ter odnosih do gostov — posebno do tujcev itd.

Vse delo, katero je zadnje čase razvila mladinska organi-zacija v podjetjih, v klubih in v okviru raznih posvetovanj, bo v marsičem pripomoglo k uve-ljavljanju mladine in njene organizacije v našem družbe-nem življenju, vzbudila pa je pri množičnih in sindikalnih organizacijah, sicer še ne v za-dostni meri, zanimanje za mla-dinsko organizacijo in predvsem za mladinske probleme.

Moda

Vsaka si je gotovo že nekaj izbrala in treba se bo le še odločiti za kroj. Na sliki sta dva prav ljubka modela za svile-ne tkanine. Tistim, ki imajo velike izreze, bo ustrezala oble-ka na levi, druge pa si bodo izbrale bolj zaprto obleko na desni.

S posveta predsednikov „Svoboda“ in KUD Gorenjske

Kulturno pismo iz Nakla pri Kranju

Po združitvi Zvez ljudskoprosvečnih društev okrajev Kranja in Radovljice v enotno Zvezo je bil potreben širok poveset kulturno prosvetnih delavcev — amaterjev, ki naj bi dali novih vzpodbud za nadaljnje razvijanje ljudskoprosvečne dejavnosti. Takšen posvet je bil v nedeljo, 12. junija, v Kranju. Vabilo za svetovanje se je dobro odzvalo: zgornji, to je jeseniški predel. Slaba pa je bila udeležba s kranjskega in trišškega področja, kar vsekakor predsednikom društev na tem področju ne more biti v čast.

V središču razpravljanja je bilo predvsem dvoje vprašanj: kako izboljšati vsebinsko stran izobraževalnega dela in kulturno umetniških uprizoritev, da bodo še bolj kot doslej ustrezala potrebam in ciljem delovnih ljudi ter na kakšne načine naj pristopi Okrajna zveza k dvigavanju strokovnega znanja vodilnega amaterskega kadra, to je pevovodij, režiserjev, knjižničarjev itd.

Ugotovili so, da marsikje še vedno uprizarjajo vsebinsko neustrezne stvari. Zbor predsednikov je poudaril potrebo po ostrejši presoji del, ki prihajajo na naše odre. Neumestna toleranca preživeli idej samo zavira hitrejši kulturni dvig delavcev in kmetov. V tem pogledu priporoča zbor predsednikov vsem upravnim društvenim vodstvom, članstvu in strokovnemu kadru, da brezkompromisno odstranjuje iz svojih programov vse, kar ni v skladu s kulturno - političnimi cilji na prednega delovnega človeka.

Lepe prispevke pri tem razpravljanju so dali prav člani iz Zgornjesavske doline, ki imajo že dve leti uvedene nekatere oblike izobraževanja za vodilni kader.

Tako bodo na Jesenicah letos nadaljevali z režiserskim, pevovodskim in dirigentskim tečajem, uvedli pa bodo tudi nove take tečaje za začetnike s področja Jesenic, Bohinja, Radovljice in Zgornjesavske doline.

Razprava je pokazala, da so potrebni tečaji tako za igralce, kakor tudi za režiserje. Sedanja režiserski kader je pretežno starejših letnikov, zato je treba misliti na izvežbanje mlajših ljudi, zlasti iz delavskih vrst.

Pri tem je stopilo v ospredje vprašanje vloge občinskih (komunskih) odborov LP. V samem začetku je bilo določeno občinski odborom le rahlo povezovalno vlogo za reševanje skupnih problemov na področju neke občine. Razprava je pokazala, da Okrajna zveza svojega namena o dvigavanju amaterskih kadrov brez udeležbe občinskih odborov LP ne more opraviti. Zato so predsedniki na svojem posvetu sklenili, naj bi organizacijo igralskih in režiserskih tečajev na področju neke občine prevzeli občinski odbori LP, pomoč s predavatelji pa bi nudila Okrajna zveza. Tako bi se mogel organizirati dvo ali trimesečni igralski in režiserski tečaj za področje vsake komune. Tečajniki bi dvakrat ali trikrat tedensko v večernih urah obiskovali predavanja, kar

Samo s skupnim delom vseh društev bo uspeh zagotovljen

bi bilo zaradi male oddaljenosti vsem možno. Od aginosti posameznih občinskih vodstev je sedaj odvisno v koliko se bodo posluževali pomoči, ki jo hoče Okrajna zveza brezplačno nuditi s poklicnimi režiserji in ostalim strokovnim kadrom. Popolnejše tečaje pa naj bi organizirala Okrajna zveza s pomočjo kranjskega in jeseniškega gledališča. Kdor koli pa ugotovi, naj bi obiskoval tečaje, ki jih prireja IO LPS.

Glede organiziranja pevovodskih tečajev so bila mnenja deljena. Skupna je bila misel, naj bi se ti tečaji razvili ob glasbenih šolah, vendar naj bi to vprašanje do konca razjasnil posvet pevovodij in dirigentov.

Razprava o izobraževalnem delu — o splošno izobraževalnih tečajih, predavanjih in knjižnicah — je bila prav tako živahna. Po ugotovitvi, da mora biti izobraževalno delo v prihodnji sezoni za vsako društvo najvažnejše, so predsedniki sklenili, naj občinski odbori LP

proučijo možnosti, ki jih imajo posamezna društva in sami občinski odbori, okrajna zveza pa bo prav tako organizirala aktiv predavateljev, ki bodo predavali v oddaljenih krajih, kjer ni kino dvoran. V ta namen se bosta osnovala pri Okrajni zvezi odbor za izobraževanje in odbor za predvajanje filmov.

Zbor predsednikov je poudaril tudi potrebo po prirejanju knjižničarskih tečajev na način, kakor je bil sprejet za izvedbo režiserskih tečajev. Knjižničarji v večjih knjižnicah pa naj bi se udeleževali tečajev, ki jih organizira izvršni odbor LP Slovenije.

Zbor je ugotovil, da so vse te naloge izvodljive samo ob skupnem sodelovanju posameznih društev, občinskih odborov LP in Okrajne zveze. Prepričan je tudi, da bodo odbori SZDL na Gorenjskem kot doslej tudi v bodoče podpirali takšno dejavnost Ljudske prosvete.

Dušan Bavdek

Malo je bilo dosedaj pisanega o delu, uspehih in težavah o kulturnem življenju male, toda prijazne gorenjske vasi Naklo pri Kranju. Ob 10-letnici osvoboditve pa tudi iz tega kraja posredujejo nekaj vrstic o živahnem kulturno - prosvetnem delu, ki ga razvija tamkajšnje kulturno - umetniško društvo »Dobrava«.

Društvo združuje 4 sekcije: dramsko, pevsko, izobraževalno in knjižničarsko, v osnovano pa je sedaj tudi šahovska sekcija. V vseh sekcijah društva je vključenih preko 180 članov in to iz vrst delavskega in kmečkega prebivalstva. Večino aktivnega članstva tvori mladina, predvsem v dramski in pevski sekciji, kar je še posebej razveseljivo.

Društvo deluje s svojimi sekcijami v dveh domovih in sicer v letos dokončno dograjenem in urejenem »Domu kulture«, ki je v ponos lahko Naklu in okolici in v novem »Zadruženem domu«.

Dramska sekcija je kot jubilejno delo za 10-letnico osvoboditve uprizorila dramo »Put do zločina«. S to dramo je društvo gostovalo z uspehom še v Dupljah, Križah in Stražišču. V vlogi kmeta Berdena je pro-

slavil svoj 35-letni jubilej dela na odrskih deskah tovariš Martin Tiringer.

Nadalje sta v tej sezoni pevsko in dramska sekcija skupno uprizorili spevoigrano Janka Gregorca »Jaz bi te že rada imela«.

Pevska sekcija, ki ima moški in mešani zbor, z uspehom nastopa na raznih prireditvah, proslavah, akademijah in svečanostih v Naklem in okolici.

V pretekli sezoni je bila zelo delavna tudi izobraževalna sekcija, ki je organizirala 14 uspešnih predavanj o gospodarskih, političnih, zdravstvenih, zgodovinskih, prirodoslovnih in drugih vprašanjih.

Tudi Ljudska knjižnica že nekaj let uspešno deluje. V zadnjem času je zelo povečala število svojih knjig.

Šahovska sekcija, ki je šele v osnovanju, je imela do sedaj le nekaj dvobojev z mladino kranjskih šol in delovnih kolektivov.

V Podbrezjah so premalo enotni

KUD »Tabor« v Podbrezjah ima razen dramske sekcije tudi izobraževalno in pevsko sekcijo ter knjižnico.

Izobraževalna sekcija, ki jo vodi France Cvenkelj, je letos delovala predvsem v okviru gospodarsko - gospodinskega tečaja. Poslužila se je tega načina predvsem zaradi izkušenj, kajti ljudje se najbolj zanimajo za tisto, kar vsak dan rabijo. Vsak ponedeljek zvečer je bilo predavanje o najrazličnejših kmetijskih problemih. Moramo reči, da je bil uspeh tak, kot še nikdar doslej. Skupno je bilo v februarju in marcu 10 predavanj.

Dramska sekcija je vodil letos Karel Potočnik. V njegovi režiji so člani igralske družine našudirali Frelhovo dramo »Vrnil se je« in Drinkler - Zupančičevega »Pogumnega krojačka«. Dočim so s prvim delom gostovali tudi na bližnjih odrh, so »Pogumnega krojačka« uprizorili samo doma.

Pevski zbor pod vodstvom Janeza Kozjeka je v letošnji sezoni nastopil na proslavi Dneva republike in 10-letnice osvoboditve. Prejšnje leto mu je uspelo pripraviti samostojen koncert.

Knjižnica ima sedaj skupaj 572 knjig. Vendar knjige sproti nabavljajo, ker je zanimanje zelo veliko.

Razen Podbrezjaj spada v KUD »Tabor« še Bistrica in Gobovec. Čeprav ima to področje približno 700 prebivalcev, kljub temu zmanjka ljudi za kvalitetno delo. Tisti, ki se udeležujejo v eni sekciji delajo navadno tudi v drugih organizacijah. Vendar pa se vedno bolj pojavljajo težnje po osebni koristi. Društvo je letos sklenilo, da bo nabavilo nekaj instrumentov za godbo, ki naj bi nastopala ob raznih priložnostih. Pojavi se zopet vprašanje denarja, zato so proslili Okrajni odbor SZDL Kranj za pomoč. Upamo, da bodo videli te potrebe. Nujno bi bilo, da bi se v Podbrezjah vendarle ustanovila enotna organizacija, ki bi združevala vsa društva.

P.U.

Ob zaključku jeseniškega metalurškega tehnikuma

V letu 1948 je izšla Uredba o delavskih tehnikumih. Na temelju te uredbe so pri raznih podjetjih organizirali tovrstne tehnikume. Te šole so imele nalogo omogočiti izučeni delavcem, s predpisano šolsko izobrazbo, izpolniti svoje tehnično znanje in se izučiti v tehniki. Nekatera podjetja so delavske tehnikume skrbno organizirala, zaradi česar so se šole tudi dobro uspevale. Ponekod pa so vso stvar podcenjevali, zaradi česar so ti tehnikumi propadli, ali pa so bili ukrajeni.

Septembra 1948 je bil odprt metalurški delavski tehnikum tudi pri Železarni Jesenice. Organizacija jeseniškega delavskega tehnikuma je bila poverjena njenemu prvemu direktorju ing. Marjanoviču, ki je

znal pridobiti okrog sebe priznane strokovnjake jeseniške železarne in najboljše profesorje jeseniške gimnazije. Ze prvo šolsko leto je bilo sprejetih v jeseniški delavski tehnikum 33 kandidatov iz Železarn Jesenice, Ravne, Store, Zenice, Smedereva, rudnika Ljubija in Bor. Po prvih treh letih je diplomiralo na jeseniškem Metalurškem tehnikumu 27 absolventov, ki so pokazali zadovoljive uspehe. Ker je bil učni načrt razširjen in izenačen z učnim načrtom metalurškega odseka Tehnične srednje šole, je bila učna doba podaljšana od treh na štiri leta. Iz tega razloga jeseniški tehnikum v četrtem letu svojega obstoja ni dal absolventov, pač pa je dal drugo skupino in sicer 24 absolventov ob koncu petega leta svojega obstoja, t. j. v letnem letu 1952/53. Nadalje je dala šolskim letom 1953/54 tretjih 17 absolventov in v letošnjem šolskim letom četrtil 24, in s tem zadnjih absolventov. Skupno je diplomiralo na jeseniškem delavskem tehnikumu 92 kandidatov, od teh 71 iz LR Slovenije, 4 iz Srbije, 10 iz LR Hrvatske, 5 iz LR Bosne in Hercegovine in 2 iz LR Črne gore. Kakor vsakoletno, so posebno letošnji absolventi pokazali razveseljive uspehe. Ze pred-diplomske dela, ki so posebnost te šole, so bila letos izredno dobra. Kandidati so izdelali številne predloge za izboljšanje proizvodnih procesov v železarni kakor: »Naprava za proizvodnjo kisika VKN 70«, »Uporaba domačih peskov za sintetične mase pri vlišanju v sveče«, »Izdelava patentirane žlice«, »Izdelava hladno valjane pločevine«, »Proizvod, DINAS opeke« itd. Kakor razredni je bil tudi povprečen uspeh diplomskih izpitov prav dober. Diplomsko je opravilo vseh 24

kandidatov, od teh 3 z odličnim, 9 s prav dobrim, 10 z dobrim in 2 z zadostnim uspehom. Z odličnim uspehom so opravili diplomski izpit livarja Rado Torkar in Alojz Kores ter marinar Ivo Ščavničar. Medtem ko sta prvi in tretji odličnjak iz jeseniške železarne, je drugi iz tovarne »Impol« v Slov. Bistrici.

Z Uredbo o strokovnih šolah (Ur. list FLRJ št. 39/52) se delavski tehnikumi ukinejo. Po tej uredbi Metalurški delavski tehnikum na Jesenicah s šolskim letom 1952/53 ni sprejela dijakov v prvi razred in je dal z letošnjim šolskim letom zadnje absolvente. Uspoštevajoč dobre uspehe edine tovrstne srednje šole v državi, se upravičeno sprašujemo, če Jesenice, ki imajo vse pogoje za obstoj in delovanje take šole, res nimajo možnosti vzgajanja lastnih ne le kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev, temveč tudi tehnikov metalurške stroke. Doslej je Železarna Jesenice dobivala metalurške tehnike iz jeseniškega tehnikuma, ker je prejemala od metalurškega odseka Tehnične srednje šole v Ljubljani povprečno le po enega absolutna letno. Drug dokaz primanjovanja metalurških tehnikov v jeseniški železarni je tudi dejstvo, da ima podjetje zaposlenih skupaj 67 tehnikov in od teh le 20% metalurške stroke.

Delovanje in uspehi metalurškega delavskega tehnikuma na Jesenicah in velike potrebe po metalurških tehnikih vsekakor upravičujejo ustanovitev metalurškega odseka Tehnične srednje šole na Jesenicah, za kar se poteguje Železarna Jesenice, predlog o ustanovitvi tovrstnega odseka pa je dal tudi OLO v Radovljici.

Nastop mladih glasbenikov v Kamniku

Na javni produkciji ob zaključku šolskega leta so gojenici kamniške Glasbene šole pokazali lep napredek. Dvorana nad kavarno je bila dvakrat popolnoma zasedena. Poslušalci so bili z izvajanjem zelo zadovoljni tako da so učence nagradili z velikim odobravanjem. Pod vodstvom ravnatelja tov. Petra Bitenca in ostalih predavateljev so učenci vseh letnikov pripravili pisan spored z violino, klavirjem in drugimi glasbili. Prvi absolventski nižje glasbene šole, sedmošolski kamniške gimnazije Helena Kordaš in Sanda Vremšak, pa sta s spremljavo orkestra izvajali na klavirju sklad-

bo, ki jo je ravnatelj Bitenc sestavil prav za to priliko.

Prisrčen je bil nastop predšolske mladine, ki je pod vodstvom prof. Vetrilove zapela venček slovenskih narodnih. Prav pogumno so se izkazali tudi pionirji s svojim dvoglasnim zborovskim petjem. Orkester dosega že dobre kvalitete in je svojega nalogo izvršil v splošno zadovoljstvo. Glasbena šola v Kamniku lepo izpolnjuje svoje poslanstvo in polaga trdne temelje kamniškemu glasbenemu življenju, z njim pa seveda tudi dviga zanimanje za glasbeno ustvarjanje med kamniškimi občinstvom.

Velika proslava v Podreči Oddolžili so se spominu Simona Jenka

Ves pretekli teden, od 5. do 12. junija, so bile v Mavčičah svečane prireditve v čast velikega rojaka Simona Jenka ob 120. obletnici njegovega rojstva, 10-letnice osvoboditve in občinskega praznika. Vse te prireditve sta zadovoljivo organizirala odbor SZDL in KUD »Simon Jenko« Mavčiče.

Skoraj vsako popoldne in vsak večer so bile v Mavčičah in sosednjih vaseh razne športne in kulturne prireditve, na katerih so sodelovale tudi skupine športnikov in kulturno - umetniških društev iz sosednjih vasi, med njimi tudi »Svoboda« - center in Prešernovo gledališče iz Kranja. Pri tem moramo omeniti zelo lepo urejeno, čeprav skromno, šolsko, higijensko in

bučnica, ki so ji kmalu sledili fantje — jezdec na konjih. Ob tej priložnosti so opoldan odkrili v Prašah spominsko ploščo narodnemu heroju Vinku Zevniku.

Popoldan je bilo v Podreči odkritje spomenika Simonu Jenku. Ob tej slovesnosti se je v Podreči zbralo skoraj tisoč ljudi. Pričetek slavnostne proslave je naznanila godba na pihalu DPD »Svoboda« iz Medvod ki je korakala na čelu sprevoda, v katerem so sodelovali še pripadniki JLA, fantje in dekleta v gorenjskih narodnih nošah in gasilci kranjskega okraja. Za pesmijo, ki jo je odpel moški pevski zbor iz Mavčič, je imel slavnostni govor predsednik Zveze književnikov Slovenije France Bevk. Te slavnostne prireditve sta se udeležila tudi predsednik SZDL za komun Kranj Martin Košir in načelnik Sveta za prosveto OLO Kranj Janez Grum. Svoj govor, v katerem je France Bevk na kratko podal življenjepis našega velikega pesnika, je zaključil tako: »Simon Jenko je bil skoraj pred 100 leti v svojih verzih opisoval lepoto in ljubezen do naše domovine ter nakazal težko življenje in borbo našega človeka za lepšo prihodnost. S svojo poezijo je pokazal na tisto, kar smo si mi danes že priborili. Prav zaradi tega se še v bodoče zatekajmo k studenu njegove poezije! — Slava njegovemu spominu!« Zatem je tajnik KUD iz Mavčič odkril spomenik Simona Jenka in ga izročil v varstvo predsedniku občine.

S tem je bil prvi del slavnostne proslave končan, nakar so se vsi zbrali na veseličnem prostoru, kjer je bila kulturna prireditev. Sodelovali so mešani pevski učiteljski zbor kranj-

Tajnik KUD Mavčiče je odkril spomenik.

škega okraja, mešani pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja ter moška pevka zbor DPD »Svoboda« Stražišče in KUD »Simon Jenko« iz Mavčič, ki so peli narodne, borbene in Jenkove pesmi. Zlasti pa je številne gledalce navdušila s prarodnim izvajanjem 20-članske folklorne skupina dijakov trišške gimnazije, ki je odpevala več starih gorenjskih plesov.

Lahko rečemo, da so se občani Mavčič z vsemi temi prireditvami, za katere je bilo potrebno prav gotovo precej dobre volje in še več dela, primerno oddolžili spominu svojega rojaka, velikega pesnika Simona Jenka. F. B.

Slavnostni govor je imel France Bevk

kemično razstavno, na kateri pa so si številni obiskovalci skozi ves teden lahko ogledali tudi razne dokumente iz NOB.

Dan najslavnostnejših prireditev je bila minula nedelja. Ze ob 5. uri zjutraj se je razlegala po Mavčičah in bližnjih vaseh

Novo izdaje Mladinske knjige

Knjiga o Titu za najmlajše

Pred tedni je izšla pri »Mladinski knjigi« Franceta Bevka »Knjiga o Titu«. To so zgodbe iz življenja in dela maršala Tita. Opisujejo njegovo mladost, njegovo delo pred vojno, med vojno in nekatere dogodke iz povojnega, državnikega življenja. Pisane so v prijetnem slogu in prirejene prav za mladino.

Bevk je izrazit fabulist, zato se predvsem uveljavlja kot mladinski pisatelj in ljudski pripovednik.

»Knjiga o Titu« bo vsekakor vzgojno vplivala na mladino, kajti ima določeno pozitivno tendenco. Učinkovita je tudi zaradi tega, ker jo preveva na petost in pristranost.

Vendar so to le izseki iz življenja našega Maršala, žal so včasih tudi časovno nepravilno urejeni.

Posebno zanimanje je vzbudila med mladimi, pa tudi starejšimi bralci Nansenova knjiga »Preko Grönlanda«.

Med velikimi možmi, ki jih je dala Skandinavija kulturnemu svetu, zavzema Fridtjof Nansen častno mesto. To je univerzalen duh; temeljit znanstvenik, neustrašen raziskovalec, ploden pisatelj z umetniško dušo, uspešen diplomat in državnik, predvsem pa velik človekoljub, vedno pripravljen pomagati trpečemu človeku.

Rojen je bil leta 1861 na Norveškem. Ko mu je bilo 27 let, se mu je izpolnila goreča želja, da je prvi prekorčell Grönland po vsej njegovi širini in ugotovil, da je vsa notranjost tega otoka pokrita z večnim ledom.

Kmalu po vrnitvi (leta 1889) je izdal Nansen potopis te odprave »Preko Grönlanda« (ki ga imamo sedaj tudi v slovenskem prevodu), v posebni knjigi pa še »Življenje Eskimov« in znanstvene izsledke tega potovanja.

Njegovo najbolj znano delo je

potopis odprave z ladjo »Fram« od vzhodne Sibirije proti severnemu tečaju. Zgodovino tega triletnega potovanja, ki je izšla pod naslovom »V noči in ledu« imamo tudi v slovensčini.

Kamničani so gostovali na Štajerskem

Gledališka družina kamniške »Solidarnosti« je v soboto gostovala v Gornjem gradu z znano škotsko igro »Molčeca usta«, ki jo je režiji člana SNG Staneta Potokarja doživela v Kamniku velik uspeh. Prebivalstvo Gorenjega grada je tudi to pot prigradno sprejelo kamniške igralce, ki so ob nabito polni dvorani spet navdušili gledalce in bili deležni velikega priznanja. V nedeljo popoldne so gostovali v Bočni. Seveda je bila dvorana mnogo premajhna za vse, ki bi radi videli igro.

Telesnovzgojna organizacija „PARTIZAN“ na Gorenjskem proslavlja 10-letnico osvoboditve

O delu tržiških strelcev Prvi del prireditve tržiških strelcev v okviru proslav za 10. obletnico osvoboditve je že končan

Telesnovzgojna organizacija »Partizan«, ki v svojih 27 društvih zajema na Gorenjskem preko 8000 aktivnih in sodelujočih članov, proslavlja z vrsto svojih prireditev že od meseca aprila dalje jubilejno 10. obletnico osvoboditve.

Kot uvod v začetek letošnjih jubilejnih prireditev, ki se bodo končale z gorenjskim zletom vseh društev »Partizan« skoraj meseca septembra v Stražišču pri Kranju, je bil dvoboj članic I. razreda Srbija: Slovenija v vajah na orodju meseca aprila v Stražišču, v katerem so za nekaj desetmin točke zmago osvojile članice »Partizana« Srbije.

V vrsti letošnjih prvomajskih proslav in akademij so sodelovala društva »Partizan« skoraj povsod, čisto pa so tudi sama imela samostojne prireditve. Članstvo društev »Partizan« je sodelovalo tudi v povorki ob prazniku delavske mladine Slovenije 22. maja t. l. v Kranju. V letošnji jubilejni 10. »Titovi štafeti« je sodelovalo preko 4500 tisoč nosilcev — članov organizacije »Partizan«, ki so na področju Gorenjske prenesli štafeto in pozdrave tov. Titu na vseh progah v dolžini 220 km.

Glavna in največja letošnja prireditev partizanske organizacije je bil nedeljski Pokrajinski zlet »Partizan« v Kopru, ki je ob navzočnosti g. U. Nuja, voditelja prijateljske Burme, njegovih sodelavcev in naših visokih državnih voditeljev navdse uspel. Na to telesnovzgojno in politično manifestacijo članstva in mladine vključene v »Partizana« so se Gorenjska društva že od novega leta skrbno pripravljala. Med 10.000 udeleženci in telovadecim na zletu v Kopru, ki s prišli iz Ljubljane, Kočevja, Notranjske, Primorske in Zgornjske, je bilo tudi blizu 1600 članov in mladine ter pionirjev gorenjskih partizanskih društev, ki so med najboljšimi nastopili na tem zletu.

Obenem z zletom v Kopru je bilo tamkaj tudi republiško pr-

venstvo v partizanskem ljudskem mnogoboju in mnogoboju na orodju.

Kot priprave za to tekmovanje je bilo že 5. junija na Bledu Gorenjsko prvenstvo društev »Partizan« v ljudskem mnogoboju na orodju, kjer je v ljudskem mnogoboju nastopilo 29 vrst mladink, mladincev, članic in članov z 216 tekmovalci, v mnogoboju na orodju pa 6 vrst s 54 tekmovalci, ali skupaj 35 vrst s 270 tekmovalci. Tak porast vrst pa tudi kvalitete je navdse zadovoljiv in so gorenjska društva pri tem svojem osrednjem vsakoletnem tekmovanju že vidno napredovala. Žal se je teh tekem udeležilo le 11 društev, predvsem mestnih. Pohvaliti pa moramo tudi podeželjska društva — Gorj, Zirovnice in Zirov, ki so s svojimi tekmovalci uspešno nastopala na teh tekmah in se častno borila s tekmovalci iz mestnih društev.

Na republiških tekmah preteklo nedeljo v Kopru so tekmovalci gorenjskih telovad. društev bili najuspešnejši in se tako uvrstili med najboljše orodne telovadce v Sloveniji ter

bodo kot taki v večini sestavljali republiške reprezentančne vrste, kar je gorenjski partizanski organizaciji samo v ponos.

Kot so vsi nastopajoči udeleženci iz gorenjskih društev uspešno nastopili v vseh točkah zleta v Kopru, tako je med drugimi tudi okrajna balkanska Stafeta »Partizana« Gorenjske v sestavi Stros, Jesenovc, Križaj in Mirt (vsi člani TVD »Partizana« Naklo) osvojila prvenstvo »Partizana« Slovenije.

Naužiti lepote Slovenskega Primorja, nepozabnih vtisov z zleta, so se vrnili v ponedeljek vsi nastopajoči na svoje domove, da bodo prišli za delo in čim uspešnejše priredili še ostale prireditve v letošnjem jubilejnim letu. Nekatera društva (Bled, Naklo in druga) so že uspešno izvedla svoje letošnje društvene telovadne nastope, ostala društva pa jih bodo v bližnji prihodnosti. Razen tega bodo v okrajnem merilu na Gorenjskem do septembra še prvenstvene tekme v plavanju, odbojki, atletiki in namiznem tenisu.

Z vsemi temi prireditvami bo partizanska organizacija res dostojno proslavila letošnjo 10. obletnico osvoboditve in še bolj razširila svoje vrste za telesno vzgojo naše mladine in pionirjev.

Kateri so bili najboljši na Bledu

Rezultati okraj. tekem »Partizana« Gorenjske v mnogoboju na orodju za leto 1955 — Bled 5. junija 1955.

Višji razred — mladinke: 1. »Partizan« Škofja Loka 315,5 točke; Majda Hude 74,3 točke.

Pri članih in članicah so tekmovali samo posamezno. Najboljša sta bila: Pavla Beve »Partizan« Kranj 68,3 točke in Niko Rabič »Partizan« Jesenice 109,1 točke.

Nižji razred — mladinke: 1. »Partizan« Kranj 352,2 točke. Najboljša je bila Dita Vidmar »Partizan« Jesenice 60,4 točke.

Tudi mladinci so tekmovali samo posamezno. Najboljši med njimi je bil Anton Stražišar »Partizan« Jesenice s 84,5 točke.

Pri članih je bila najboljša vrsta »Partizana« iz Škofje Loke s 492,1 točke, medtem ko je bil najboljši posameznik Jeseničan Tine Sranc (92,3 točke). Rezultati okraj. tekem »Partizana« Kranj v ljudskem mnogoboju, ki je bilo isti dan na Bledu:

V posameznih starostnih skupinah so vrste in posamezniki bili naslednji prvaki:

I. razred mladinke: »Partizan« Tržič 1. 334,1 točke; Heda Krpučelj »Partizan« Tržič 56,5 točke.

II. razred mladinke: »Partizan« Jesenice 376,8 točke; Marija Koren »Partizan« Jesenice 63,9 točke.

III. razred mladinke: »Partizan« Stražišče 324,3 točke; Albina Zontar »Partizan« Stražišče 54,7 točke.

II. razred mladinci: »Partizan« Bled 421,4 točke; Janez Jenko »Partizan« Zirovnica 70,7 točke.

III. razred mladinci: »Partizan« Bled 290 točk; Vekoslav Zajc »Partizan« Bled 54,7 točke.

I. razred članice: »Partizan« Tržič 360,2 točke; Milja Obermajer »Partizan« Zirovnica 73 točk.

Tekmovanje dijakov tekstilne šole

Vsako leto za zaključek šolskega leta priredijo dijaki tekstilne šole v Kranju atletski miting. Na vseh dosedanjih tekmovanjih je sodelovala velika večina mladih atletov iz te šole, med katerimi vsako leto lahko vidimo nekaj posameznikov, ki dosežejo prav dobre rezultate.

Tudi letos so se zbrali skoraj vsi dijaki tekstilne šole in se pomerili na nogometnem igrišču »Triglava«. Čeprav vreme ni bilo najboljšo so bili v nekaterih disciplinah doseženi zadovoljivi rezultati. Zmagovalci so bili: na 100 m Končan 11,9; 200 m S. Dokl 25,7; 1000 m S. Dokl 2:54,8; skok v daljino Markič 5,65; skok v višino Gorjanc 15 in v metu kroglice Markič 14,50 m.

II. razred članice: »Partizan« Javornik 289,4 točke; Marica Osenk »Partizan« Javornik 51 točk.

II. razred člani: »Partizan« Javornik 445,5 točke; Cveto Zalelet »Partizan« Tržič 74,8 točke.

III. razred člani: »Partizan« Gorje 361,2 točke; Janez Ambrožič »Partizan« Gorje 68,5 točke.

Po petem kolu vodita Baudek in Sagadin

V Radovljici se je v Početniškem domu »Slavko Šlander« ta teden začelo mladinsko šahovsko prvenstvo za letošnje leto. Udeležba je polnoštevila in po moči šahistov zelo pestra. Na turnirju so zastopana vsa šahovska društva Gorenjske, razen SD Lesce, ki iz nerazumljivih razlogov ni poslalo svojega zastopnika kljub temu, da društvo zaradi tega ne bi imelo nobenih stroškov. Društva so zastopana po moči in sicer: 3 mladinci iz Kranja, po 2 z Jesenice, Škofje Loke, Zirovnice in iz Bleda ter po 1 iz Radovljice, Kranjske gore in z Javornika.

K otvoritvi prvenstvenega turnirja v nedeljo 12. junija dopoldan so se zbrali vsi tekmovalci, predstavniki Šahovske zveze Slovenije, predstavniki Gorenjskega okrožnega šahovskega odbora in predstavniki nekaterih društev. Po uvodnih besedah in obrazložitvi načina igranja je bilo izvedeno žrebanje, nato pa odigrano I. kolo. Vsak dan odigrava tekmovalci po dve koli, tako, da bo turnir končan že danes dopoldan.

Turnir je eden najmočnejših v zadnjih letih. Po dosedaj odigranih igrah lahko sklepamo, da raste na Gorenjskem nov šahovski kader, ki jemlje šahovsko

Gorenjski šahisti uspešni

V nedeljo je bilo na Bledu v hotelu »Toplice« mednarodno srečanje šahovskih moštev med ESV Essen in reprezentanco Gorenjske. Dvoboj je bil odigran na šestih deskah. Gostje so železničarski moštveni prvaki Zahodne Nemčije in so pred tem gostovali že v Španiji, Holandski, Belgiji in Švedski, kjer so vse dvoboje odločili v svojo korist. Kljub temu pa je reprezentanca Gorenjske goste premagala z visokim rezultatom 5:1. Posamezna srečanja so se končala z naslednjimi rezultati: Loosberg - Puc 0:1, Staastrowski - Lešnik remi, Brandt - Cuderman 0:1, Karst - Sieherl remi, Seeman - Roblek 0:1, Sremmer - Bavdek 0:1.

Prav tako so pomembno zmago in velik uspeh dosegli tudi jeseniški železarji, ki so isto moštvo premagali z rezultatom 3:2.

Medtem ko so zastopniki tržiških strelcev sodelovali in razpravljali na skupčinah Strelske zveze Slovenije in Strelske zveze Jugoslavije so se tekmovalci sami borili s strelci sosednjih družin za čimboljše rezultate.

Tržiška strelška družina je bila že v preteklem letu zelo delavna in so njeni člani dosegli zadovoljive uspehe, za kar so dobili najvišje strelsko priznanje »Spominski strel, zanka«, ki ga jim je dala republiška skupščina.

S treningi so v letošnji letni sezoni že zgodaj pričeli, prvo tekmovanje pa je bilo konec aprila, ko so se na družinskem prvenstvu pomerili za naslov klubskega prvaka v vojaški puški in pištoli za leto 1955. Kot je bilo pričakovati je zmagal pri članih v obeh disciplinah Lado Brejc, pri mladincih pa je dosegel prvo mesto Milan Stučin.

Tudi prvomajske praznike so želeli strelci zaključiti s tekmovanjem. Za 3. maj so povabili na tekmovanje v Tržič družine iz Gorič, Podlublja in Putehofa. Vendar se ga te družine iz nerazumljivih razlogov niso udeležile. Prav gotovo bi bilo to tekmovanje v veliko korist le-tim družinam, ker verjetno same nimajo priložnosti za udeleževanje na večjih prireditvah. 8. maja so Tržičani povabili v goste svojega največjega nasprotnika na Gorenjskem — strelško družino »Matija Verdnik - Tomaž« z Jesenice. Nastopili sta 10-članska moška ekipa z vojaško puško in 4-članska ženska ekipa z zračno puško. Domači ekipi sta premagali goste za 103 kroge.

Zmaga prvega letošnjega tekmovanja z vojaško puško in pištolo je verjetno tržiške strelce zavedla, da se niso dovolj resno pripravili na drugo, res težko srečanje. 15. maja so nam-

reč vrnili obisk strelcem celjske strelske družine »Tempo«, ki so gostovali v Tržiču že pred dvema letoma. Svoje moči so pomerili v tem srečanju dve 5-članski moški, 5-članska mladinska ekipa z vojaško puško in 5-članska moška ekipa s pištolo. Precej velika razlika krogov (152) v korist Celjanom dokazuje, da so imeli tokrat tržiški strelci močnega nasprotnika. Člani so namreč izgubili vsa prva mesta tako ekipno kot posamezno, le mladinci so rešili Tržičane še večjega poraza in premagali mladince iz Celja. Čeprav s porazom, so se tekmovalci vrnili zadovoljni domov, saj so tekmovali z močnim nasprotnikom, z ekipami, v katerih je bilo več republiških reprezentantov, ker so se od njih lahko precej naučili.

Medtem ko so morali tržiški »asi« kloniti pred najboljšo celjsko strelsko vrsto, so Andrej Hladnik, Slavko Praprotnik, Vinko Seliskar, Janez Ahačič in Janko Košir isti dan zmagali v Preddvoru na meddružinskem tekmovanju in z 286 krogi osvojili prvo mesto pred Predosijam in Preddvorom ter si kot zmagovalci priborili v trajno last lep pokal. Tržiški strelci so se udeležili tudi patornega teka na Visokem pri Kranju, ki ga je organizirala tamkajšnja strelška družina. Slaba organizacija tekmovanja je povzročila, da strelcem iz Tržiča prireditelj ni priznal za-

služeno priborjenega prvega mesta, marveč mu je po tekmovanju »loterijsko« določil drugo mesto.

29. maja so se Tržičani še enkrat srečali z Jeseničani v povratnem srečanju, ki je bilo na Jesenicah. Tekmovali so z vojaško puško in pištolo ter tudi to pot zaslužno zmagali. Prvi del letošnjega strelskega programa so izpolnili tudi tržiški pionirji, ki so meseca maja nastopili na prvenstvenem družinskem tekmovanju. Razen vseh teh tekmovanj so se strelci marljivo pripravljali za tekmovanje »z zlato puščico«, ki bo vsako nedeljo v juniju. Članica tržiške strelske družine Tončka Zaplotnikova je medtem nastopila že tudi v slovenski reprezentanci na troboju Srbija - Hrvaška - Slovenija v Zagrebu in prav tako na izbirnem tekmovanju v Ljubljani.

Ta kratek pregled uspehov in dela tržiške strelske družine nam jasno priča, da so tržiški strelci res marljivi pri svojem delu — streljanju in da so prav zaradi tega njihovi uspehi že tako veliki. Program za prihodnost pa je morda še bolj zahteven kot je bil do sedaj, zlasti bo potrebnega precej truda za zadovoljivo organizacijo »IV. Tržiškega strelskega tedna«. Upamo, da bo tržiškim strelcem tudi to uspelo in da bodo svoje načrte izvršili tako kot si želijo in kot so jih do sedaj.

H. S.

Telovadni nastop v Naklem

V nedeljo 5. junija je bil v Naklem pri Kranju v počastitev 10. obletnice osvoboditve in ob zaključku šolskega leta uspel telovadni nastop Osnovnih šol občine Naklo (Naklo, Duplje in Podbrezje), gimnazije Duplje in društva »Partizan« Naklo.

V posameznih točkah nastopa so nastopili učenci osnovnih šol in dijaki gimnazije Duplje s prosto vajo s palicami (150 nastopajočih) in s prosto vajo z zastavicami (100 nastopajočih). Člani TVD »Partizan« Naklo in Podbrezje so nastopili s prostimi vajami in z vajami na odraju. Učenci osnovnih šol in dijaki gimnazije so izvajali še razne telovadne igre in tekmovali v štafeti.

Štafeti je prisostvovalo preko 200 gledalcev, med njimi tudi predsednik SPK OLO Kranj Smilja Gostiševa, načelnik taj-

nstva SPK OLO Kranj Janez Grum, ki so bili z uspešnim nastopom zelo zadovoljni. Po končanem nastopu so bili vsi nastopajoči pogoščeni iz sredstev ob tej priliki uspešno izvedenega šolskega srečolova. S tem je mladina občine Naklo tudi s telesno vzgojo dostojno počastila 10. obletnico osvoboditve.

F. D.

Radovljičani!

Poslužujte se podruž. »Glasu Gorenjske«, ki je v Radovljici na Linhartovem trgu št. 8 in je odprta vsak torek in petek od 15. do 17. ure. Lahko pa tudi, če si želite kaj posebnega hitro, vsak dan. Tam kupite »Glas Gorenjske« ali naročite oglase, objave, zahvale, čestitke in reklame.

Kako je bilo na „nagradnem“ izletu

Dragi pionirji, upam, da ste se zadovoljni in srečni vrnili v nedeljo z našega izleta domov. Prav gotovo, kajne?! Veste, tudi jaz sem bil vesel, da sem bil z vami, žalosten sem bil le, ker sem se zelo slabo počutil. Prav gotovo vas zanima (mislim tiste pionirje, ki niso bili nagradjeni), kako smo se imeli.

Kot smo se domenili, smo se res že ob 8. uri zjutraj odpeljali z avtobusom iz Kranja v Mavčiče, kjer smo imeli prvo postajo. Tam smo si v osnovni šoli ogledali lepo razstavo in videli marsikaj zanimivega, čeprav nismo imeli veliko časa, ker nas je šofer čakal.

Vreme nam je bilo naklonjeno in sonce je že kar precej grelo, ko smo se potem pripeljali do Zbiljskega jezera. Izposodili smo si 5 čolnov in celo uro z veseljem veslali in uživali lepote jezera, čeprav je bila voda zaradi deževja precej umazana, in okolice, ki ga obdaja. Seveda smo se pred našim »pomorskim« potovanjem okrepčali.

Medtem smo se že vsi kar dobro spoznali in naše pogovaranja je bilo vedno bolj živahno. Največ veselja, zlasti pa smeha smo imeli, ko smo čakali na kosilo. Vsak je pokazal svoje čarovnije, povedal smešnice in uganke, ki jih je vedel, tako, da je bilo kosilo skoraj prekmalu.

Po dobrem kosilu (le solata je bila precej slana, kot da bi jo kuharica dvakrat osolila) smo šli zelo počasi v Podrečje, kjer je bila ta dan slavnostna proslava in odkritje spomenika Simona Jenka. Z velikim zanimanjem smo sledili lepemu govoru o življenju Simona Jenka, ki ga je imel vsem poznani pisatelj France Bevk. Škoda le, da smo morali prekmalu domov. Ali ne? Če ne bi šli to bi še streljali in kupovali srečke na zabavišču, ki je bilo v nedeljo v Podrečju. Verjetno je bil tega najbolj žalosten Albin Bernard in zato je bil tudi ta dan on najbolj nesrečen izletnik, ker je že kupil srečko, na srečolovu pa ni mogel dobiti zadetega dobitka prav zato, ker smo šli prezgodaj domov.

Tako približno je bilo, vendar pa vam ne morem vsega opisati. Kot si vi, tako si tudi jaz želim, da bi se čim prej spet zbrali in naredili podoben izlet. Upam, da bo to kmalu. Do takrat pa vse najlepše pozdravlja

Vaš Kosobrin

Lepo je bilo na Zbiljskem jezuru

Franc Ažman

Po daljšem bolehanju je v soboto (11. junija t. l.) v 75 letih starosti preminul France Ažman, vsem Gorenjcem poznan kot neumoren telesnovzgojni delavec in organizator.

Rodil se je v znani mizarški družini 18. oktobra 1880 v Kranju in lahko rečemo, da je bil pionir telesne vzgoje na Gorenjskem in njen najzaslužnejši nestor. Kader, ki ga je vzgajal tov. Ažman je danes po večini vodilen kader društev »Partizan« na Gorenjskem. Bil je človek, ki je znal vsakemu svetovati, pomagati in vzpodbujati k plemenitemu delu — telesni vzgoji. Med NOB je kljub starosti bil aktiven sodelavec OF. Zaradi tega sta bila tudi oba z ženo zaprta v Begunjah. Po zmagoviti NOB in ljudski revoluciji se je z vso vneto lotil dela in aktivno sodeloval pri vzpostavitvi nove fizikalne in telovadne organizacije na Gorenjskem. Kranjsko društvo »Partizan« ga je izvolilo zaradi njegovih velikih zaslug za doživljenjskega častnega predsednika društva.

Pokojnikovega pogreba, ki je bil v ponedeljek popoldne v Kranju, se je udeležilo veliko število zastopnikov množičnih organizacij in društev ter privrivalcev Kranja in Gorenjske. Prihleteli so člani društev »Partizan« z vse Gorenjske, ga spremlili na njegovi zadnji poti ter s tem dokazali kako je bil pokojni tov. Ažman daleč naokoli znan in priljubljen. Praprotni društev »Partizan« z Gorenjske, kjer je sejal kleno in zdravo seme telesne vzgoje, so se mu poklonili v spomin; članstvo, mladina in pionirji v krogih pa so njegov grob zasuli s cvetjem. Ob odprtem grobu so se od pokojnika poslovili v imenu kranjske in gorenjske organizacije »Partizan« ter SZDL Kranj Stanislav Završnik, v imenu Izvršnega odbora »Partizana Slovenije« iz Zveze športov Slovenije pa Edi Serpan.

S Francetom Ažmanom je odšel neumorni telovadni veteran in organizator, nesebičen javni delavec, človek velikih dejanj in srčne kulture. Naj mu bo ohranjen kot vzorniku telovadne organizacije lep in trajen spomin in naj mu bo lahka svobodna gorenjska zemlja, ki jo je tako ljubil.

Nove naprave v železarni Jesenice

Vzporedno s proizvodnjo surovega železa raste v jeseniški železarni tudi proizvodnja plavžkega plina. Zastarele čistilne naprave plavžkega plina ne morejo očistiti vsega plina, ki uhaja v zrak. Zaradi pomanjkanja kvalitetnega premoga so pričeli na Jesenicah razmišljati o uporabi mazuta, dočim so pričeli v plinskih generatorjih uporabljati za uplinjevanje velenjski lignit. Ker potrebujejo vedno več kalorij, so pričeli graditi velike čistilne plavžkega plina. Tako bodo prihranili veliko goriva. Nove stolpne čistilnice gradi poznano podjetje »Djuro Djakovič« iz Slavonskega Broda, domača podjetja pa grade velike plinovode. Ker bodo novi čistilci plavžki plin temeljiteje očistili, bo uporaben za kurjenje parnih kotlov in peči.

Iz sodnih dvoran

ANDREJ ZAGAR, doma iz Loga pri Zagi, Rafael Krvina iz Nove vasi in Anton Bogataj iz Opal pri Zireh so se morali pred kratkim zaslišati pred sodiščem v Skoflji Loki. Andrej Zagar je bil skladiščnik in delovodja podjetja za urejanje hudournikov v Ljubljani, trenutno pa je bil zaposlen na gradilišču pri urejanju hudournika Rakuljka v Zireh. Tam si je v juliju in avgustu 1954 pripravljal 45 vreč cementa v vrednosti 48.300 dinarjev. Da bi to krajšo prihranil, je v obračunih cementa za mesec julij in avgust 1954 lažno prikazal, da je bilo porabljenega več cementa kot v resnici. Cement, katerega si je pridobil na kazniv način, pa je potem prodal Rafaelu Krvini in Antonu Bogataju. Krvina kakor Bogataj sta vedela, da je Zagar pridobil cement na nepošten način, vendar sta ga kljub temu od njega kupila. Tako je Rafael Krvina kupil od Zagarja 1800 kg cementa za 19.800 din, Anton Bogataj za 500 kg za 9500 din. Andrej Zagar in Rafael Krvina sta kaznivo dejanje pred sodiščem priznala, medtem ko je Anton Bogataj zanikal, da bi vedel, da je Zagar cement ukradel. Andrej Zagar je bil obsojen na 8 mesecev zapora, Rafael Krvina in Anton Bogataj pa vsak

Občina Vodice je letos drugič praznovala svoj občinski praznik. Za organizacijo proslave je bil izvoljen poseben odbor, ki je svojo nalogo kar dobro izvršil. Oba večera pred glavno proslavo v petek in soboto, so bile svečane predstave na Skaručni in v Bukovici. Na obeh predstavah je bilo zelo malo obiskovalcev, kar je delno povzročilo deževje, delno pa drugi vzroki. To velja predvsem za Bukovico, kjer je pripravila svoj odlični program »Svoboda« iz Sentvida in žela lep aplavz maloštevilne publike. Na dan glavne proslave, v nedeljo 12. junija, je bilo vreme bolj naklonjeno, zato so že ob 8. uri zjutraj člani ZB ter predvojaške vzgoje izvedli partizanski napad na Vodice. Malo pred deveto uro je bil sprejem partizanskih patrol pred Zadrudnim domom v Vodicih, nato je bila v lepo urejeni dvorani svečana seja Občinskega ljudskega odbora, ki ji je prisostvovalo o-

koli 100 povabljenih. Zatem so zastopniki občinskega ljudskega odbora in množičnih organizacij položili vence na grobove padlih partizanov in na vse plošče v občini. Ob 10. uri je bila na domačem igrišču nogometna tekma med domačim »Partizanom« in »Savo« iz Tacna, ki se je končala z rezultatom 1:0 v prid gostov. Popoldne ob 14. uri je bila povorka na slavnostni prostor, v kateri so sodelovala

društva gasilcev, smučarjev, RK, narodne noše, šolska mladina itd. Zatem je bilo pred Zadrudnim domom slavnostno zborovanje s kulturnim programom, na katerem so govorili zastopniki organizacij. Na proslavi je pa presenetil s svojim obiskom tudi zvezni ljudski poslanec tov. Tomo Brejc, ki je navzočim govoril o notranji in zunanji politiki.

Kranjčani in anketa Turističnega in olepševalnega društva Kranj

Turistično olepševalno društvo Kranj, je v »Tednu turizma« razdelilo med prebivalce Kranja anketni list, v katerem je naprosilo vse prebivalce našega mesta, ki jim je lepo urejen Kranj pri srcu, da odgovore na zastavljeno vprašanje: »Kako in kje bi z najmanjšimi

sredstvi, ponekod morda le dobro voljo še bolje uredili naše mesto in okolico.« Za 15 izžrebanih udeležencev ankete je društvo pripravilo nagrade.

Kljub temu, da je bilo število anketnih lističev majhno, je Turistično olepševalno društvo prejelo preko 400 predlogov, ki so po večini izražali resnično željo prispevati k čimlepšemu izgledu Kranja. Prav tako je iz prejetih odgovorov ankete razvidno, čeprav je bila anonimna, da so se jo udeležili delavci in intelektualci, ljudje različnih poklicev in izobrazbe, kar je tem bolj razveseljivo, saj mora biti skrb za izgled našega mesta skrb nas vseh.

Anketiranci se v odgovorih na anketno vprašanje niso omejili zgolj na naštevaje pomanjklivosti in primerov, ki kvarijo podobo Kranja, čeprav so s prezirom pisali o barbarškem početju »nočnih veš«, ki uničujejo in lomijo nasade po parkih, rujeje in kvarijo cestno prometne in druge tablice (napise), kratijo z vptjem in razgrajanjem nočnih počitek domačinom in tučjem, temveč so predlagali, kako in kje morajo kaj izboljšati, urediti itd.

Turistično in olepševalno dru-

Z zborov volivcev V RADOVLJICI

V ponedeljek zvečer je bil v mestni kinu dvorani zbor volivcev prve volilne enote, ki obsega mesto in predmestje. Zaradi smrti predsednika LOMO Radovljica Staneta Perca, ki je bil izvoljen v I. enoti je ljudski odbor s svojim odlokom razpisal nadomestne volitve, ki bodo v nedeljo, dne 10. julija.

Na zboru volivcev je bil za kandidata predlagan tov. Jakob Eržen iz Lesc, ki je že bil pod-

predsednik OLO Radovljica, tajnik OLO Radovljica, predsednik LOMO Jesenice itd.

Za sokandidata pa je bil predlagan tov. Anton Zorman, delavec in sekretar tovarniškega komiteja ZK v Tovarni verig v Lescu ter rezervni oficir JLA. Volivci I. enote naj se volitev dne 10. julija polnoštevilno udeležijo.

V KAMNIKU

Če smo včasih lahko zapisali, da so zbori volivcev v Kamniku dobro obiskani, bi danes za zadnje zbere ne mogli trditi. Ugotoviti pa moramo, da je na podeželju obisk sorazmerno mnogo večji kot v mestu, čeprav vsaka hiša dobi pismeno obvestilo o sestanku. Najslabši obisk je bil v južnem delu mesta, kjer se je zbor udeležilo komaj 4,2% volivcev, medtem ko je bilo v Podgorju navzočih (šele po drugem vabilu) 8,3%, v Tunjicah 12,1%, v Vranji peči pa 27,6% volivcev. Na zborih so govorili o gospodarskih vprašanjih občine in o proračunu, ki določa 118.805.000 din dohodkov. Od tega zneska bo za kritje potreb mesta na razpolago zgolj 50.376.000 din, in sicer 25.327.000 din za prosveto, 12 milijonov 175.000 din za potrebe ljudskega zdravstva in skrbstva, ostalo pa odpade na kritje stroškov za ceste, javno razsvetljavo, kanalizacijo in drugo.

Uspela seja

Mladinsko vodstvo tov. »Pletenina« v Kranju je imelo pretekli teden seja, kateri so prisostvovali: predsednik komunističnega komiteja LMS tov. Tomaževič, zastopniki ZKS, sindikalne organizacije in uprave tovarne. Na živahni razpravi so govorili o pravilnem delu mladinskega vodstva, o sodelovanju mladih delavcev pri delavskem samoupravljanju, o problemih strokovnega kadra v tovarni in drugem. Upravo tovarne so opozorili, da premalo skrbi za vzgojo in strokovno izpopolnjevanje vajencev.

Vsekakor kaže, da bo mladinsko vodstvo tovarne »Pletenina« v Kranju odigralo veliko vlogo pri reševanju vsakdanjih problemov podjetja.

T.

Med počitnicami se bodo vključili v proizvodnjo

Tudi letos je med jeseniškimi srednješolski veliko zanimanja za zaposlitev v železarni Jesenice med počitnicami. Železarna, ki sprejema v vsakih počitnicah na eno in tudi dvomešno prakso številne dijake, je odobrila v ta namen tudi letos blizu milijon dinarjev in bo vključila v letošnjih počitnicah v delo tudi blizu 100 dijakov jeseniške gimnazije. Organe samoupravljanja v železarni Jesenice veseli, da žele dijaki izkoristijo letne počitnice z delom v železarni. Po spoznanju

vsakdanjega dela svojih očetov in pradedov se bo prav gotovo našlo nekaj dijakov, ki se bodo odločili za študij na metalurški fakulteti, hkrati pa bodo zaslužili nekaj denarja.

100 uspehov na 1 oglas

v našem tedniku

K tretjemu občinskemu prazniku 19. junija 1955 vsem prebivalcem Jezerkega iskreno čestitajo:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV
KMETIJSKA ZADRUGA
TRGOVSKO PODJETJE
GOSTINSKO PODJETJE »DOM NA JEZERSKEM«

in ostale množične organizacije in društva, ter jim želijo pri nadaljnji izgradnji socializma še več uspehov.

Obvestilo življenjskim zavarovancem!

Zaradi ugodnih poslovnih uspehov v življenjskem zavarovanju je naš zavod zvišal vsote za vsa življenjska zavarovanja, ki so bila sklenjena po DOZ - cenikih z veljavnostjo od 1. maja leta 1947 dalje. Skupni znesek vseh teh poviškov na področju LR Slovenije znaša

117.000.000 DINARJEV

Posameznih zavarovancev zaradi prevelikega števila ne bomo obveščali o novih zavarovalnih vsotah, pač pa bomo ob dospelosti — ob doživetju ali morebitni prejšnji smrti zavarovancev — priznavali zvišane zavarovalne vsote.

Za življenjske police, ki so bile izdane z začetkom 1. februarja 1955 in pozneje, so zavarovalne vsote na polici že izračunane po novih ugodnejših cenikih.

Zavarovanci, ki bi želeli podrobnejših pojasnil, naj se obrnejo na naše krajevne zastopnike ali naše podružnice.

DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD
Direkcija za LR Slovenijo v Ljubljani

objave : oglasi

● Mali oglasi

Prodajam dve oken. — Naslov v upravi lista.
»Tapetništvo« — Radovljica sprejme vajenca za tapetniško stroko.

Zamenjam enosobno stanovanje v Kranju za enakega v Naklem. Naslov v upravi lista.
Zatekel se je pes volčjak. — Dobi se: Kranj, Prešernova 11.
Izgubil sem gasilske hlače 10. t. m. od Prebačevega do visečega mostu na Hujah in od Zlatega polja do Brega. Poštenega najditelja prosim, da jih vrne proti nagradi na naslov Kalan, Breg 6, Kranj.

Kmetijsko posestvo Mavčiče, Praše pri Kranju, proda v nedeljo dne 19. t. m. ob 8. uri zjutraj na javni dražbi sledeče stroje:

4 mlatičnice, obračalne in navadne pluge, decimnalne tehtnice, 3 zapravljičke, brane itd.

Preključem blok št. 24527 z dne 27. 4. 1955. Izdan v Komisiji trgovini, Kranj.

Prodajam komplet štedilnik za vzidavo. Na ogled Jesenice, Blejska cesta 41.

Kmetijska zadruga Velesovo proda sledeče stroje: 3 izruvače, 1 živinski voz in 1 prevozno škropilnico.

Prodajam kravo, ki bo konec junija četrtič teletila. Naslov v upravi lista.

Prodajam dve kozi mlekarici. Stare Franc, Primskovo 71.

Konja 1 leto starega prodajam ali zamenjam za do 12 let starega, dobrega voznega konja. Naslov v upravi lista.

Proda se stanovanjska hiša z lepim vrtom v bližini Kranja po zelo ugodni ceni. Poizve se v ponedeljek dopoldne Klanc 72, Kranj.

Zamenjam dvosobno stanovanje za enosobno v centru ali v

bližini Kranja. Naslov v upravi lista.

Takoj zaposlimo 5 ključavničarjev in 1 lakirarja s prakso. Zazeleni so samci, ker je za iste stanovanje preskrbljeno. »Elans«, Begunje pri Lescu.

Spejmem takoj v službo blagajnika s potrebno kvalifikacijo in daljšo prakso. Pismene ponudbe sprejemamo na upravi podjetja Pekarne Kranj. Plača po tarifnem pravilniku.

Iščem vajenca za finomehansko stroko. Velikovrh Janez, precizna mehanika, Kranj, Tl. tov trg 17.

Iščemo mladega zdravega fantca, ki bi bil vojaščin prost, da bi se pričel kamnoseške obrti. — Kamnosežstvo Kranj.

Iščem opremljeno samsko sobo v Kranju ali neposredni bližini. Dam nagrado. Naslov v upravi lista.

Nasla sem na Orehku zapetnico. Naslov v upravi lista.

● Objave

OBVESTILO

Dr. Hribernik Ivan do 16. julija zaradi orožnih vaj ne ordinira.

Obvestilo. Letos so na Metalurškem delavskem tehnikumu Železarne Jesenice diplomirali: Rudo Torkar, Alojz Kores in Ivo Ščavničar z odličnim uspehom, Culjkar Franc, Vilmar Jože, Gmajnar Janez, Pesjak Franc, Dolenc Anton, Brun Berti, Mugerli Stanislav, Torkar Stane, Zorman Vinko s prav dobrim uspehom, Bernard Niko, Pfajfar Stanko, Rozman Janez, Horjak Franc, Ravnikar Franc, Saksida Ivan, Sitar Peter, Bakrač Janko, Sekne Stane in Vovk Ivo z dobrim uspehom ter Jež Bernard in Stane Roman z zadostnim uspehom. — Čestitamo!

RAZPIS

Industrijska šola »Iskra« v Kranju razpisuje vpis učencev za šolsko leto 1955/56 za izučitev naslednjih poklicev:

- kovinostrugar (20)
- kovinorezalec (16)
- finomehanik (8)
- elektromehaničar (14)
- oročjar (8)
- strojni ključavničar (14)

Pogoji za vpis: Dovršena nižja gimnazija ali po stopnji nje enaka šola v izjemnih primerih tudi dovršen tretji razred gimnazije, razen za elektromehaničar, starost od 14 do 17 let, fizično in duševno zdrav, uspešno prestana preizkušnja iz praktičnega dela, matematike in slovenskega jezika. Prošnje, kolokvane z drž. kolekom za din 30.— in din 20.— v gotovini, sprejema ravnateljstvo do 30. junija 1955. Prošnji priložite:

- 1. šolsko spričevalo,
- 2. rojstni list,
- 3. zdravniško spričevalo in
- 4. lasnoročno napisan življenjepis.

Tisti, ki žele stanovati v internatu, naj priložijo še prošnjo za sprejem v internat. Vzdrževalnina v internatu znaša 3900 din mesečno. V času solanja prejema učenci mesečne denarne nagrade, in sicer: v I. letniku 2000 din, v II. letniku 2500 din in v III. letniku 3500 dinarjev. — Podrobnejša navodila dobite v upravi šole.

Ravnateljstvo

Kino

Kino Naklo: 19. junija ameriški barvni film »Plavajoče gledališče«, 25. junija amer. film »Krvna osveta«. Predstave v soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 19. uri.

Kino »Krvave«, Cerklje: 18. in 19. junija francoski film »Pravna identiteta«. Predstave ob sobotah ob 20.30 uri in ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Kratka pot po lepih krajih Gorenjske

Reportaža
novinarja
kolesarja

ZANIMIVOSTI

850 m GLOBOKO V ZEMLJI

Trije nemški rudarji iz rudnika Dahelbusch, so bili tri dni zakopani 850 m pod zemljo. To so bili Ernst Sander, Heniz Krause in Manfred Arit, ki so preživeli skoraj neverjeten dogodek, ker se je med tem, ko so kopali 850 m globoko v zemlji, zasul rov v rudnik. V majhnem delu rova so čakali več kot 5 dni na smrt, ki jim je v tej globini neizbežno pretila. K sreči so jih glavni inženir in njihovi poštirovalni sotovariši še pravočasno rešili in to šele po 130 urah.

NAJCENEJŠI PREVOZ LESA ZA ČASOPISNI PAPIR

Pretekli mesec se je v Kanadi porušilo 12 milijonov dreves, katerih debela so potem zmetali v planinske reke. Kmalu so se vsa ta debela, ki so po majhnih pritokih priplula v glavno reko, zbrala in odpula z najcenejšim »transportnim« sredstvom v dolino. Debela bodo predelali v časopisni papir. Znano je, da polovico svetovne proizvodnje časopisnega papirja izdelava prav Kanada.

NAJLAŽJI ŽENSKI ČEVLJI

Nenavadno lahke ženske čevlje za poletno sezono so pred nekaj dnevi izdelali v pariški modni hiši. Čeprav imajo čevlji visoko peto, so težki le toliko kot 6 navadnih ometov cigaret. To je približno 280 gramov.

SMRTONOSNI SKOKI — DOKAZ HRABROSTI

Vsaki 5 let imajo pripadniki plemena na Peskadorskem otoku (Novi Hebridi) svoje, za nas skoraj neverjetne, obrede. Iz ravnih stebel naredijo okoli 20 m visok stolp, na katerem imajo na vsakih toliko metrov razdalje skakalne deske. Najnižja odskočna deska je 5 m visoko. S teh desk potem skačejo moški tega plemena na zemljo in tisti, ki ima največ poguma in ki upa skočiti iz najvišjega dela stolpa, je najbolj hraber mož v plemenu. Poglavar plemena pa mora obvezno skočiti z vrha stolpa. Medtem ko skačejo, vsi ostali tudi žene in otroci, pojejo obredne pesmi in plešejo. Često se skoki končajo s težkimi poškodbami, zelo pogosto pa tudi s smrtjo.

Ob Bohinjskem jezeru sem si ogledal tudi pokopališče iz I. svetovne vojne

ji, kako hladni, nepestri — in kako čudovita je naša domovina...

Morda je vse do neke mere razumljivo in prav, vendar naj vsi ti vneti kritikastrji pomislijo, kako je neprijetno nam, če kdo od tujcev napiše kaj o naših napakah in pomanjkljivostih, in kako ogorčeni smo tedaj...

No, pa to le mimogrede. Pravzaprav sem hotel povedati, da bom jaz napravil to pot izjemo in objavil kraček — govorbo bo tudi včasih malce dolgočasen — potopis po najlepših krajih Gorenjske. Dolgočasen bo morda zaradi tega, ker ste že mnoge kraje, ki jih bom omenil, že sami videli — morda celo večkrat — in pa zato, ker je prostor skopo odmerjen.

Do tega, da sem napisal ta kratek sestavek, pa me je privedlo tudi, ker sem potoval s kolesom. Kolesarjenje je v našem turizmu še bolj malo znano, čeprav ima nekatere prednosti — celo pred avtomobilskim turizmom.

Naj začnem kot se začne takšna stvar običajno:

Bilo je sončnega jutra, ko sem v Kranju sedel na kolo in se odpeljal proti severu. Nisem dolgo vozil po lepi asfaltni cesti, kmalu sem zavil na odcep proti Podnartu in dalje Kropi. Kropa pravzaprav ni turističen kraj, saj jo štejejo za enega najstarejših industrijskih središč Slovenije. Tudi grapa, kjer leži vas, ne daje obiskovalcu posebnega užitka nad naravnimi lepotami.

Vendar prihaja tja skoraj sleherni dan več avtobusov z inozemskimi izletniki.

Zekaj?

Kropa je s sosednjo Kamno gorico v precejšnji meri obvarovala svoj zgodovinski kovaški značaj ter je v celoti zavarovana kot kulturno zgodovinsko naselje. Že v 14. stoletju so v Zgornji Kropi pozidali plavž na volka, tako imenovano slovensko peč, in obdelovali iz nje pridobljeno železo pod 500 do 600 kg težkim kladivom, ki so ga kupili na Stajerskem. 1942. so tudi v Spodnji Kropi postavili enak plavž, ki je potreboval za enkratno taljenje 18 do 24 vspiljave ogija in železne rude. Podoba prvih slovenskih peči kažejo razvaline ob cesti na Jamnik.

Razen tega pa je v Kropi tudi zanimiv kovaški muzej, ki kaže prve začetke naše železarske industrije.

Seveda pa ne privablja tujele zgodovinske zanimivosti. Tudi umetno kovaški izdelki Kroparjev — združenih v podjetje »Plamen« — tvorijo veliko vabo ne samo za domačine, temveč tudi za tujece, saj so ti izdelki zasloveli že daleč izven meja naše domovine.

Iz Krope sem se odpeljal v Kamno gorico — tudi zanimiv zgodovinski kraj — z ozko cesto, tako ozko, da je neprimerna za vsak resen promet z večjimi avtomobili.

V Radovljici sem se ustavil le toliko, da sem pojedel napol pečeno »napol pečenko«. In po lepi asfaltni cesti dalje na Bled.

Pravzaprav sem bil že večkrat na Bledu, vendar vselej tako mimogrede ali poslovno, zato sem imel šele sedaj priliko, da sem prav užival in spoznal turistične lepote tega kraja.

Ne tehtam rad in ne presojam, toda vseeno sem prišel do zaključka, da je le malo modernih (luksuznih) turističnih krajev s tolikimi naravnimi lepotami, kot jih ima Bled. Primerjal sem ga z Vrbskim, Milstadskim, Zellerskim, Züriškim jezerom in Interlaknom. Toda vsi ti kraji so morda bolj moderni, nikdar pa ne lepi. Obvozil sem jezero, ogledal si otok in muzej starih cerkvenih predmetov in podob, ki so nekatere celo iz 15. in 16. stoletja.

Pionirji iz Srednje vasi so me prav lepo prosili, naj jih slikam

Mnogi ne vedo, da ima Bled tudi žičnico. Tudi jaz sem jo slučajno odkril — in se popekljal na vrh Straže. Odlična konstrukcija!

Posebno prijetne so na Bledu noči — seveda če imaš denar. Ker ga pa jaz nisem imel nič preveč, sem že ob devetih čepel v postelji.

Jutro je bilo zopet lepo in lepa je bila vožnja po soteski Save Bohinjske. Precej zgodaj sem prišel v Bohinj. Zato sem se odpeljal dalje in se pripeljal — po klancih seveda ne vselej — prav do Doma pri Savici. Vode v slapu je bilo dovolj — zato me je pošteno orosilo.

Vrnil sem se po levi cesti mimo nove hidrocentrale »Savica« in hotela »Zlatorog«. Ker me je zalotil dež sem »seinkeral« kar v hotel »Pod Voglomo«.

Prijetni dež je spremljal moj pogovor z dvema Nemcema, ki sta tožila o draginji pri nas in o tem, kako hudo je, ker ne moreta dobiti sadja. »Oh, ko bova prišla v München se bova najprej najedla hrušk, sliv in banan,« sta poželjivo menila.

— Čudne želje, sem pomislil brez posebnih skomin do lanskega sadja.

Naslednji dan sem prevozil prav lepo pot. Po cesti Stara Fužina — Srednja vas — Jereka je šlo kar dobro. Od tu pa sem se krepko potil po serpentinah na Koprivnik. Toda še preden sem prišel do prvih hiš je bilo ceste ko-

nec... Po blatnih kolovozih in kravljih stezah sem se dobesedno prebijal na Gorjuše. Bilo je prijetno, a obenem tudi zoporno. Ljudje so me gledali kot da bi bil leteci kroznik (ker je bila nedelja, pač niso imeli drugega dela, kot zijati vame).

Na gradilišču ceste Gorjuše - Koprivnik je tibo

Malce pred Gorjušami (kraj je znamenit po svoji »fajfarski industriji«) sem zopet zajahal svojega konja in se po napol dograjeni cesti zapeljal mimo Železničarskega doma proti Pokljuki. Od Gorjuš do Mrzlega studenca je napravljena res odlična cesta — takšne ne najdemo zlepa na Gorenjskem Škoda, da so sedaj prenehali z deli na podaljšku ceste proti privniku.

Od Mrzlega studenca do Sport hotela na Pokljuki je le kratek skok (3 km). V hotelu sem bil deležen zopet vse evropske udobnosti — seveda pa je pri tem precej trpela moja denarnica. Hotel sem spati v Planinskem domu PD Bled na Mrzlem studencu. Toda tu nimajo ne prenočišč, ne hrane! (Da ne bodo še drugi neprijetno presenečeni predlagam tovarišem planincem z Bleda, naj na svoj »dom« izobesijo tablo: »Planinska gostilna«.)

Z velikim svežnjem smrekovih vej privezanih za kolo sem naslednji dan previdno vozil po strmih klancih proti Gorjam. Soteske Vint-

Hotel na Pokljuki

gar še nisem videl, zato sem to pot zavil tja. Sel sem kar s kolesom in jo tudi srečno »prekolesaril«.

Takole nekako je izgledalo moje potovanje. Kakor vidite, sem potoval 4 dni, toda samo zato, ker sem se moral po novinarski dolžnosti pogosto ustavljati. Vi, če boste šli za menoj, lahko opravite pot v dveh dneh, kajti po 60 km vožnje na dan za kolesarja ni veliko.

A. ČEBULJ

Fritz Adler je dobro vedel, da so Hitlerjeve napovedi le pobožne želje na smrt obsojenega. Drugega kakor želje, prazne želje in strah pred kaznijo za zločine mu štak ni ostalo od propadajočega Tretjega rajha, ki bo prišel v človeško zgodovino kot obdobje najstrašotnejših zločinov. Uresničevala se je človeška resnica: oblast, zgrajena na zločinih, je obsojena na propad. In ta oblast je sedaj propadala.

In tak kakor Hitler so bili tudi njegovi pripadniki. Tak je bil Mimmler, tak je bil Rösener, ki je že tri leta prerokoval svoje in nacistične želje, prazne želje, dasi so zvenele kakor napovedi, da bo z naslednjo hajko partizanstvo na Gorenjskem uničeno. Ko je prvič tako prerokoval, je bilo partizanov le nekaj desetlin. In zdaj po treh letih so že prava in močna vojska, ki privlačuje dragocene sile, ki bi jih Nemci lahko s pridom uporabili na vzhodni ali zahodni ali italijanski fronti.

In tak kakor Hitler je bil tudi Fritz Adler, vodja gestapovskega oddelka za zatiranje partizanstva in podtalne uporniške dejavnosti v deželi, ki je bila že leto in pol prednja straža jugoslovanskih partizanov, večno gibljiva in večno udarajoča fronta drobnih partizanskih edinic vse od Podklostra do Pohorja in še dalje. Fritz Adler je že mesece vedel, da je samo še poraz pred njim in s porazom kaznen. In kazni se je bal. Zato je postajal še bolj divji, še bolj zagrižen. Taki so bili tudi njegovi tovariši. Mnogi med njimi so se zadnje čase začeli vdajati pijači. Samo pijača jih je lahko pomirila in jim v trenutkih pijanosti odmikala konec, strašni konec, ki so ga slutili.

Fritz Adler pa ni mogel piti. Alkohol se mu je studil. Njega je pomirjala lahko le Helga. Kakor so se drugi hoteli rešiti z begom v pijačo, se je skušal on rešiti v vsaj trenutno pozabljenje z begom v ljubezni do Helge. A ona? Ona ga ni ljubila, igrala je samo, da ga ljubi, in izvabljala iz njega skrivnosti, katere bi ji ne smeli zaupati.

Premetaval se je po postelji in razmišljal o njej razočaran in pobit. Čeprav bi rad pozabil na sinočnje sumničenje, se je

6 Helga stalno spreminjala v podobo dekleta, o katerem je govoril kmet Kokoschinegg, da jo je zalotil v pogovoru z angleškima ujetnikoma, ki sta včeraj pobegnila. In ob tej podobi se je razblinjala Helga — njegova ljubica in se spreminjala v banditsko vohunko. Čutil je, da ga ljubezen zapuša kakor pijanost. Premišljal je, ali je morda Helgi zaupal kako tajno, kak načrt v boju proti partizanom, ki je potem propadel.

Ni bilo treba segati daleč nazaj. Pred tedni je povedal Helgi, da bodo v kratkem očistili zahodni del Karavank, kjer so se tiste dni pojavili partizani. Hajka je propadla. Čeprav so prehajkali vse gozdove zapadno od Kepe, niso našli na niti enega partizana. Nekdo je moral partizane pravočasno obvestiti, da so se umaknili.

To ga je popolnoma iztreznilo.

— Ona je bila! Ona! Nihče drug ni mogel obvestiti banditov. Nihče drug!

Helga je izginila iz njegovega srca.

— Prekleta! Aretirati te dam! Aretirati še danes! — je siknil.

Ob tem sklepu je planil iz postelje, se površno umil in oblekel.

Ko se je svitalo je bil že na ulici. Odhittel je na Beljaško cesto, da bi se prepričal, če je dežurni izpolnil njegovo zapoved. Hittel je po isti poti kot včeraj s Helgo in ni videl belih ciklostiranih letakov na pločniku, ki jih je raztrosila nevidna roka. Neke tak listič je podrsnil s svojimi škorjnj, da se je ta rahlo dvignil od tal, nato pa legel zopet na tlak in čakal, da ga pobere radovedna roka.

Na Beljaški cesti je našel le enega agenta.

Razjezil se je:

— Ste samo vi?

— Da. Menjavamo se.

— Was? — se je začudil in ličnice so mu zatrepetale.

Tedaj je šinila mimo njega vitka plavalaska z velikim rjavim kovčkom. Ni je videl.

— Was? Taka malomarnost! Na sledi smo banditom, ki morajo imeti prav v tej ulici svoj center, vi pa...

Strasel je gnev nad agentom, ki je stal pred njim kakor kak rekrut. Končno mu je ukazal, naj aretira Helgo Stolzer.

Sele tedaj je agent spremenil svojo držo in se začudil:

— Helgo Stolzer?

— Jawohl, Helgo Stolzer! Hiša številka sedem!

— Toda dovolite mi, saj, saj je...

— Vem, kaj hočete reči. Dovolj! Videli boste! — Pomenljivo se je nasmešnil.

Agent je začudeno obstal, kakor da se njegov predpostavljani šali.

— Privedite jo takoj v moj urad! Razumeli?

— Razumeli — je mehanično odgovoril agent, četudi ni ničesar razumel, kaj misli Fritz Adler, ki se je obrnil in odhittel po ulici proti uradu, ves v mislih, kako bo izvlekel iz Helge priznanja, ki so ga mučila in zanimala. Ni vedel, da so celovške ulice oživele in da se reka ljudi — invalidov in žena — zliva proti postaji. Reka ljudi z nahrbtniki in s košarami in z upanjem, da bodo na kmetih dobili kaj, kar je v tistih dneh primanjkovalo.

Rosita si je skozi gnečo utrla pot do vlaka Klagenfurt—Aasling (to ime so v desetem stoletju naredili Jesenicam briksenški škofje in prvi germanizatorji na Gorenjskem).